

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Наградэр къыратыжыгъ

УФ-м и «Наркоконтроль» идиректор цунашъоклэ наркотикхэр хэбзэнчъу зэрагъэзеклохэрэм нэшуклорэ Иофтхъабзэхэм язэхэцэнклэ лъэшэу Ипылэгъу зрафэхурэм фэшI AP-м и Президентэу Тхьаклуцынэ Аслъан «За содействие наркоконтролю» зыфилорэ медалыр къыфагъэшъошагъ. Тыгъуасэ ар «Наркоконтроль» Краснодар краимклэ и Гъэlorышланлэ ипашъу Андрей Ведерниковым торжественнэу къыритыжыгъ.

Пэублэ псалъэу ащ къышшыгъэм илъэситлум ехъугъэу ежъмы Иэнатлэм зылурым къыклоцI наркотикхэм апэшуклорэ Иофтхъабзэхэм язэхэцэнклэ AP-м и Президент лъэныкъо пстэумклI мымаклэу зэраделэгъэр, унашъоу ышыгъэхэм, закон зэфэшъхьафэу клэцакло зыфэхъугъэхэм яшлуагъэклэ мышепхыгъэ бзэдэжшлагъэ зезыхъэхэрэми зыгъэфедэхэрэми

япчъагъэ бэклэ нахъ маклэ зэрэхъугъэр ащ къыхигъэщыгъ, «тхъауегъэпсэу» къырилуагъ. — Наркотикэу цыфыбэ зэклодыллэрэр нахъ маклэу агъэзеклоным ыкли зыгъэфедэхэрэм, зыщылэныгъэ ащ епхыгъэ хъухэрэм япчъагъэ нахъ маклэ зэрэхъуштым амалэу тилэмклэ тыфэбэнэцт, — къылуагъ республикэм ипашъу наградэр къызыратыжыгъым ыуж. (Тикорр.).

Къоджэ псэуплэхэм ялофыгъохэм атегушылагъэх

AP-м и Президентэу Тхьаклуцынэ Аслъан AP-м имуниципальнэ образованиехэм я Совет и Ассоциация иправление итхьаматэу Виталий Гуменюкрэ чыплэ зыгъэlorышлэжыплэ органхэм Иоф адэшлэгъэнымклэ Комитетым ипашъу Атэжъхъэ Заурдинрэ тыгъуасэ ригъэблэгъагъэх. Зэуклэгъум хэлэжъагъэх AP-м и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ, AP-м и Президент ыкли министрэхэм я Кабинет я Администрации ипашъу Владислав Федоровыр, Правительство зэхтхэм ащышхэр. Къоджэ псэуплэхэм ялофыгъохэм, я 131-рэ законным зэшлуахын фаеу къафигъэзагъэхэр гъэцэклагъэ зэрэхъухэрэм ахэр атегушылагъэх. Къызыфыригъэблэгъагъэхэм ар ушъхьагъу шъхьалэ зэрэфэхъугъэр Тхьаклуцынэ Аслъан къыхигъэщыгъ.

— Къоджэ псэуплэхэм япшъэрылхэр ежъхэм аклуачлэклэ зэшлуахынхэу, фитыныгъэхэри нахъыбэу ялэнхэу законныкIэм къышшыгъэми, тэ ащ тыхъмылэжъэнэу тIон тлэгъкыштэп, амалэу шылэмклэ тadelэ ыкли тadelэшт, — къылуагъ ащ.

Республикэ гъэцэклэкло хабзэм ишлуагъэклэ къоджэ псэуплэхэм Иофыгъоу ялэхэр мымаклэу зэшлохыгъэ зэрэхъухэрэр Виталий Гуменюк къызэгушылэм къыхигъэщыгъ. Хэбзэлахъхэм якъэугъоинклэ, ахэм ягъэфедэнклэ Иофхэм зызытет, къоджэ псэуплэхэм яадминис-

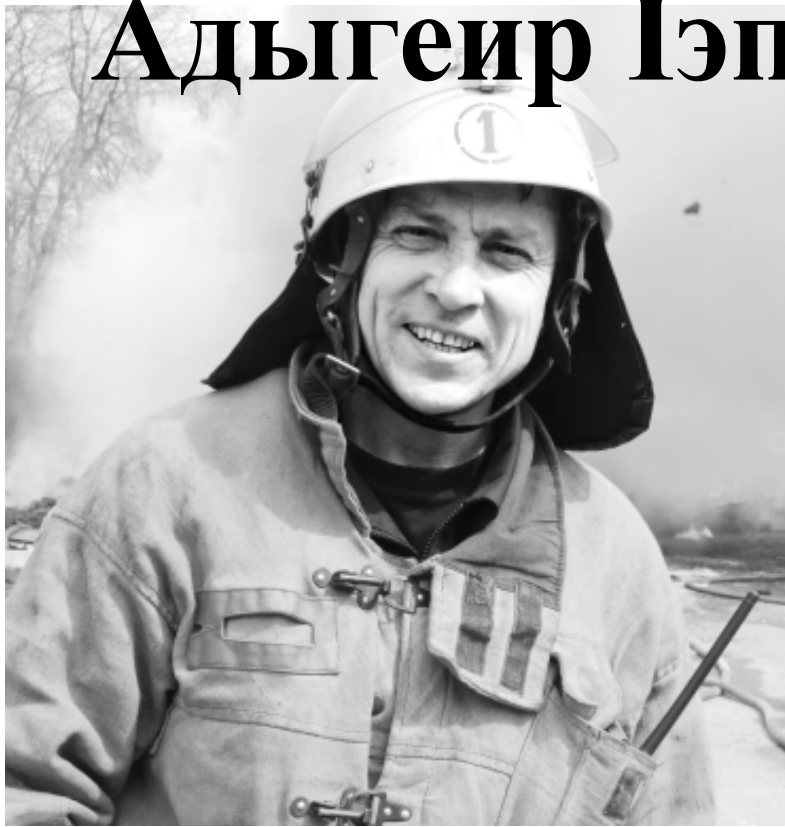
трациехэм Иоф ащызышлэхэрэм ялэжъапклэхэр зыфэдизым Президентыр къаклуэпчлагъ, нэужыми ахэм япхыгъэ Иофыгъохэм игъэкIотыгъэу атегушылагъэх.

Муниципальнэ образованиехэм ялофшлэн зэрэзэхашрэмклэ щыклагъэу ыльэгъухэрэр, Ассоциацией мышлагъэу илэхэр, ыналэ зытыригъэтын фаехэр Правительство ипашъу къыхигъэщыгъэх. НэмыкI отраслэхэм афэгъэгъэгъэ министрствэхэм, комитетхэм ыкли ведомствэ зэфэшъхьафхэм нахъ апэблагъэу Иоф адашлэмэ нахъыбэ зэшлохыгъэ зэрэхъуштыр ащ къыхигъэщыгъ. Чыплэ зыгъэlorышлэжыплэ органхэм афэгъэгъэгъэ Комитетми Ассоциациями ялофшлэн нахъ агъэлэшынуэ, хэбзэ гъэцэклэкло органхэм зэшлуахыхэрэм къахэлэжъэнхэу къарилуагъ Президентми.

Виталий Гуменюк къоджэ псэуплэхэм ащышхэм ялофыгъоу зигугъу къашыгъэхэм зэрашымыгъозагъэр, тапэклэ ащ фэдэхэм нахъыбэу аналэ зэратырагъэтыштыр, нахъ чанэу ахэм язэшлохын къызэрэхэлэжъэштхэр къылуагъ. Нэужым муниципальнэ образованиехэм ялофыгъохэм язэшлохын чанэу зэрэдэлажъэрэм фэшI Правлением иунашъоклэ Къумпыл Мурат щытхъу тхылгъэу къыфагъэшъошагъэр къыритыжыгъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Адыгеир Ипылэгъу афэхъу

дая гвардия Единой России» зыфилорэм ишъолхыр къутамэу тиреспубликэ шылэм акция зэфэшъхьафхэр ригъэкIоклыгъэх, машом лажъэ къызыфыхыгъэ цыфхэм Ипылэгъу афэхъунхэу анахъ ящыклагъэхэр афаугъоигъэх. Адыгеим машинэ хыльгъэзешэ 11-у икыгъэм илъэу тонни 108-рэ хъурэ гуманитар Ипылэгъур Воронеж хэкум и Верхне-Мамоновскэ район мы мафэхэм нагъэсыгъ.

УФ-м и МЧС и Гъэlorышланлэу Адыгеим шылэм ипашъу Гъунэжыкыо Муратэ тызэрэщигъэгъозагъэмклэ, Урысы Федерацией гражданскэ оборонэмклэ ыкли ошлэдэмышлэ Иофхэмклэ и Министертвэ ипашъу унашъоу ышыгъэм диштэу машом зыкызыщыштэгъэ субъектхэм Ипылэгъу афэхъугъэным пае Адыгеим икIыхы, Рязанскэ хэкум ежъагъэх машини 5-рэ мэшлогъэкIосэ къулыкъум илофышлэ нэбгырэ 15-рэ. Джащ фэдэ пшъэрыл къафагъэуцугъ тигъунэгъу Краснодар краим и МЧС и Гъэlorышланлэ ипашъэхэми. Джы техникэри, цыфхэри Ростов хэкум нэсыгъэхэу унашъоу къафашыштым ежэх. МэшлогъэкIосэным ыльэныкъоклэ тиреспубликэ щырэхьатыным пае Чэчэн ыкли Ингуш республикэхэм къарыкIыгъэ мэшлогъэкIосэ экипажи 3-м дежурствэр ахъышт.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.
Сурэтыр Ишъынэ Аслъан тырихыгъ.

Илъэсэу тызыхэтым игъэмэфэ мазэхэр зэрэфэбэ дэдэхэм къыхэкIыклэ Урысыем ишъолхырхэм ащышхэр гумэкIыгъо хэфагъэх. Рязанскэ, Воронежскэ, Нижегородскэ хэкухэм, нэмыкI субъектхэм къащыхъугъэ машом цыфхэм яунэхэр, ялаплэхэр, шыгъынхэр, документхэр ахэстыхьагъэх. Ащ фэдэ гузэжъогъу чыплэ ифагъэхэм Ипылэгъу афэхъугъэным, ахэм ялыу зэхэшлэгъэным мэхъанэшхо иI. Ащ фэдэу Урысыем шыпсэурэ лъэпкъ зэфэшъхьафхэр егъашIи зэдэпсэх, яло зэхэлэу Ипылэгъу зэфэхъужыкх.

НэмыкI регионхэм афэдэу

Адыгэ Республикэм исхэри тхьамыклагъо къызэхъулэгъэ цыфхэм амалэу ялэмклэ Ипылэгъу афэхъух. AP-м и Президентэу Тхьаклуцынэ Аслъан Джэпсалъэу къышшыгъэм республикэм шыпсэхурэм ащыщыбэм дырагъэштагъ. Машом зэрар зэрихыгъэ регионхэм Ипылэгъу афэхъугъэным пае AP-м и Президентрэ AP-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации счет шъхьафэу къышызэлухыгъэм организациехэм, къэралыгъо учреждениехэм ялофышлэхэм зы мэфэ лэжъапклэу къахырэр рагъэхьагъ. Джащ фэдэу общественнэ организациеу «Моло-

Джыри зэ шъугу къэтэгъэкIыжы

Тигъзет къызэрэхуытыгъагъэу, Урысы Федерацией ичылплэ зэфэшъхьафхэм къащыхъугъэ машом къыхэкIыклэ гумэкIыгъо хэфэгъэ цыфхэм Ипылэгъу афэхъугъэным пае Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклуцынэ Аслъан Джэпсалъэу къышшыгъэм диштэу AP-м и Президентрэ AP-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации счет шъхьаф къызэлухыгъ. Непэрэ мафэхэм яхъулэу бюджет организациехэм, къэралыгъо учреждениехэм ащыщыбэм ялофышлэхэм азымэфэ лэжъапклэ къызэлухыгъэ счетым рагъэхьагъ. Тхьамыклагъо хэфэгъэ цыфхэм ахъэклэ шъуишлуагъэ яжъугъэкIынэу шъуфаемэ, AP-м и Президентрэ AP-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации иреквизитхэр джыри зэ шъугу къэтэгъэкIыжыкх.

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 199

Счетыр 40603810400001000155

Зылулэштыр: Адыгэ Республикэмклэ УФК-р

(Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации, л/счэтыр 03762000430)

Банкэу зыдагъэхьыштыр: Урысыем и Банк Адыгэ Республикэмклэ и ГРКЦ и НБ-у къ. Мыекъуапэ шылэр

БИК 047908001

ИНН 0105014064, КПП 010501001

ОКОНХ 97400, ОКПО 18095490

Федэхэмклэ кодыр (817 3 03 99020 02 0000 180)

2010-рэ илъэсым шышъхьэлум и 5-м аратыгъэ Генеральнэ Изынэу N 81700611-р зытетым игуадзэ иа 1-рэ пункт

Ахъщэу къэшъутлупшырэр машом зэрар зэрихыгъэхэм апаеу зэрэщытыри къыкIашытх!

Гъогум ущысакъын фæе

(Икълух. Апэрэ нэклуб. кышхъэжъ).

Ыпэккэ щыдэгъэ шапхъэхэм рулым уккырысэу уешхъоныр кыдалытхъытхъэп. ГИБДД-м икыулыкхушхэм зэралытхъэрэккэ, законыр цыфхэм амыгъэцаклэу, «Гъыкыу тешхуагъэм, шапхъэхэм ташхыкырэп» алозэ егупшысэхъытхъэ. Ащ пае а промилль 0,3-рэ хуэрэ къэгъэ-лъэгъоныр Кодексым хэгъэкы-жыгъэпэныр законодательхэм нахъ тэрэзу алытагъ.

Ащ даклоу, Урысые Федерацием и Президентэу Дмитрий Медведевыр «Гъогуркылоныр щынгъончъэным фэгъэхыгъ» зыфиорэ законым зэхъоклы-ныгъэхэр фэшхыгъэнхэм иуна-шъо клэтхэгъ.

ГИБДД-м икыулыкхушхэм гъогум шызеклорэ водителэу кыгъэуцугъэм ыпкыны-лынэ алкоголь хэтэу егуцафэм, ар алкотесторымккэ ыушхъэккунэу фытыныгъэ ил. Приборым кышхырэ зэфэхысыжхэм ялы-тыгъэу инспекторым административнэ протокол зэхигъэуцон ыльэккышт. Ау кыхыгъэхъы-гъэн фæе тесторым кыгъэуцугъагъэм водителыр земы-уцуалэккэ, ар медицинэ учреж-дением ащыншхъэккэ экспертизэ ыккунэу фытыныгъэ зэрир. Автоинспекторым водителыр алкотесторымккэ ыушхъэккы зыххуэккэ, ежх нэбгыритлэм анэмккэу зэфэхысыжхэр къэзыушыхъатын зыльэккышт нэбгыритлэ а чыплэм кыра-щэлэн фæе. Инспекторым а шапхъэр ымыгъэцаккэрэм, протоколым шхуэккытх.

Джыри зы гумэккыгъу. Авто-мобилым клэрытхысхъаным ыпэккэ водителыр квас е кефир ешхъо хушхъа? Лыым спирт хэтэу ащ кыгъэуцугъошхъа? Зы

экспертхэм зэралытхъэрэккэ, ахэм ягъэ къаколорэп, адрэхэм цыфым ыпкыны-лынэ алко-голь хэтэу кыгъэуцугъоу алы-тэ. А лъэныкъомккэ джыри зи зэхыфхыгъэп, водителхэр зэдэ-лушхъэри, ашхъытхыри ашхъэрэп. Зэккэми анахъ тэрэзыр алкоголь продукцием даклоу кваси, кефи-ри уемышхъоныр ары. Сыдэу цытми, гъогум тет водителэу кыгъэуцугъэм медицинэ экс-пертизэр ыккунэу фытыныгъэ ил. Шхуэремышхуагъэр зыдэ-шхъошхъэжхэм, а шхыккэр жху-гъэфедэмэ нахъ тэрэз. Води-тельхэм зэккэми ашхъэн фæе гъо-гу-патруль кыулыкхушхэм илоф-шхъэхэм агъэфедэрэ алкотестор-хэм сертификат апылхын зэрэ-фаер, водителым шлоигъоныгъэ илэ зыххуэккэ, ар инспекторым кыгъэуцугъоуныр ипшхъэрэп.

Джашхъ фэдэу, гъогуркылоным ишапхъэхэр зыххуэккэрэм тазы-рэу атыралхъэхэрэм зэхъо-кыныгъэхэр афэшхыгъэнхэм епхыгъэ законым къэралыгъом ипашхъэ клэтхэгъ. Сыда анахъэу уналэ зытеудзэн фæе? Автома-

тическэ шхыккэ тет пкыгъо-хуэу гъогухэм атетхэм гъогуркы-лоным ишапхъэхэр водителым ыукуагъэхуэ загъунафхыккэ, ащ пшхъэдэккыжхуэ ыххышхъыр нахъ гъэлъэшыгъэнэу законы-ккэ кыделъытх.

Автомобилхуэу зиномер тэ-рээу укъемыджэхуэхэрэм е къэралыгъом шагъэуцугъэ шапхъэхэм адимышхъэхэрэм аккырысхэм тазырэу атыралхъ-хъытхыр сомэ 500 хушхъ (ыпэ-ккэ сомэ 100 хушхъыгъ). Ялоф дзи хушхъэ водителхуэу автомо-билым пылхын фæе регистра-ционнэ номерхэр зышхышхыккэ чыплэм пызымылхъэхэрэм е ахэр къэмылхъэгоным пае нэ-мыккэ пкыгъэхэр (сеткэхэр, пленкэхэр, нэмыккэхэри) зыгъэ-федэхэрэм.

УФ-м и МВД гъогуркылоныр щынгъончъэнымккэ идепарта-мент кызырэхъыгъэхъы-рэмккэ, мышхъ фэдэ зэхъоклы-ныгъэхэр законым зыккыфа-шыгъэр гъогуркылоным ишап-хъэхэр зыххуагъэхэм яномер-хэр автоматическэу, фото ыккэ видео шхыккэ тетхуэ атыхы-гъэнхэм фэшхъи мышхъ фэдэ екк-лаккэу водителхэм агъэфедэ-хэрэп пэрыохуэ кызырафэху-хэрэп ары.

Зыгуыгъу къэтхыгъэ шапхъ-хэм ашхыккыхэрэм е къэралы-гъо регистрационнэ номер зыпымылхъ автомобилым клэ-рытхысхъэхэрэм тазырэу сомэ мини 5 е зы мазэм кышхъэгъэ-жыгъэхуэ мэзи 3-м нэс рулым клэрытхысхъанхэ фимытхуэ кыделъытх.

Ионыгъом и 23-м кышхъэгъэ-жыгъэхуэ автотранспортэу зи-апч пленкэ тегъэпккыгъэхэм яводи-тельхэм пшхъэдэккыжхуэ ахы-рэри агъэлъэшышт, тазырыр сомэ 500-м нэсышт.

2010-рэ илъэсым, шхыккыгъом и 21-м кышхъэгъэжыгъэхуэ адми-нистративнэ Кодексым илъэ-ныккэ зырызхэм джыри зэхъо-кыныгъэхэр афашхышт.

Игъогу теккэу, ыпэккэ кыккырэ автотранспортым игъогу те-хъэрэ водителым (сэмэгумккэ ыгъэзэм), джашхъ фэдэу, ыпэккэ кыккырэ трамваим илиние те-хъагъэм водител удостовере-ниер мэзи 4-м кышхъэгъэ-жыгъэхуэ мэзи 6-м нэсэу лыхын альэккышт. Шапхъэхэр зыххуа-гъэ водителым изеккыаккэ ви-деокамерэм тырихыгъэ зы-ххуэккэ, сомэ мини 5 тазырэу ытын фæеу хушхъ.

Административнэ Кодексым зэхъоклыныгъэхуэ фашхыгъэхэм еплхыккэу фырылэр зэдгъашхэм тшхыгъоу нэбгырэ зауламэ тэдгъушхылагъ.

Асхъад, илъэс 54-рэ ыныбжъ, водител:

— Шапхъэхэм зэхъоклы-ныгъэхуэ афашхы-гъэхэм адемыгъэ-штэнэу цытэп. Зэккэри тэрэз, уешхуагъэхуэ рулым уккырытхысхъэ е гъогуркылоным ишапхъэхэм кы-далыгъэрэ нэмыккэ лъэныкъохэри ууккыохэ хушхътэп. Ау гъогу-патруль кыулыкхушхэм илофшхъэхэм джы зызырашхытхым бэмэ уарегъэуш-шысэ. Лажхъ зы-мылэ цыфым зы-шхуагъанэу, ащ ифитыныгъэхэр аукухэ зыххуэккэ, обществэр ахэм апэуцужхын фæе.

Александр Сергеев, илъэс 39-рэ ыныбжъ, водител:

— УФ-м и Президент унашхъоу ышхыгъэм десэгъаш-тэ. Ешхуагъэхэм апккэ кы-кыккэ нэбгырэ мин пчъагъэ тигъогухэм атеккыуадэ, сэкъат-ныгъэ зилэу кыанэрэп маккэп. Ащ клэух горэ фэшхыгъэн фæе. Къэнэжырэ заккыор ГИБДД-м илофшхъэхэм ежх кыатеккэрэп агъэцэккыныр, законым шло-мыккыхуэ япшхъэрэлыхэр зэ-шхуахыныхэр ары. Джашхыгъом къэралыгъом ипашхъэ ышхыгъэ унашхъохэм кыуачхъэ ялэ хушхъ, обществэми адыригъэштхъ.

Нурбий, илъэс 28-рэ ыныбжъ:

— Тиккэралыгъо икономи-кэ, ишхыккэ-псэуэккэ зэхъо-кыныгъэхуэ фэххуэхэрэм адистхуэ гъогуркылоным ишапхъэхэм бэшхыгъэхуэ тыналэ атетхъыдзэн фэагъэ. Лажхъ зымылэ цыфыр зэккыдылэрэ водител ешхуа-гъэм ифэшхуашхэр ебгъэгъотын фæе, пшхъэдэккыжхуэ ащ ыххы-рэри нахъ гъэлъэшыгъэнэм десэгъашхъ. Ау гъогум сытет

зыххуэккэ бэрэ сэлъэгъу гъогу-рыккылоным ишапхъэхэр зымы-укухъэ водителхэр инспектор-хэм кыагъэуцухуэ, ахэм ашхуа-нэхуэ. Ащккэ къэслонэу сызы-фаер зы — ГИБДД-м икыу-лыккыушхъэхэм водителхэм фышхытхыккэу афырылэр зэбла-хуын фæе. Ешхуагъэ, гъогуркы-лоным ишапхъэ ыукуагъэ — къэжхуэгъэхуэ, жхуэгъэпшхынэ, ау лажхъ зымылэ шхушхыомы!

Александр, илъэс 36-рэ ыныбжъ:

— Законыр игъо дэдэу сэлъытхъ. Гъогу-патруль кыулы-ккыу илофшхъэхэм зыккыуаккэ дезымыгъашхъэхэрэп шхылэхэми, ахэм сэ захэстхэн слэккыштхъ. Илъэс пчъагъэ хушхъэхуэ рулым сыккырыс, а уаххътэм кыккылоцк

ГИБДД-м илофшхъэхэм симы-лажхуэ сагъэпшхынагъэхуэ къэс-шхъэжырэп. Ахэм япшхъэрэлы-хэр зэрагъэцаккэрэп кыдыгу-рылон ыккэ тшхъэн фæе, мы кыу-лыккыу еплхыккэу обществэм фырир зэблэхуэгъэнэм игъо къэсыгъ. Ащккэ ежх автоинс-пекторхэми водителхэми бэ ялытыгъэр. Бгъуитлэм азыфа-гу зэгуркылоныгъэ илхы зы-ххуэккэ, зи пэрыохуэ зэрэщы-мылэхътым сицыхъэ тель.

УФ-м и Президент зыккэ-тхъэгъэ унашхъохэм цыфхэм, ана-хъэу водителхэм, еплхыккэ зэфэшхъафхъ фырылэн ыльэ-ккышт, ау ар тигъогухэм къа-теххуэхэрэ хушхъэ-шхыагъэхэм ыккэ ешхуагъэхуэ рулым клэ-рытхысхъэхэрэм япчъагъэ нахъ маккэ шхыгъэнэм зэрэфэлэ-жхъышхъы зышхытхъыгъэхуэ-гъушхъ. Хэти гъогум шысаккын фæе.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Юфтхъабзэу «Лъэсрыккы»

2010-рэ илъэсым пыккы-гъэ мэзи 7-м кыккылоцк Ады-гейм иккэлэ шхыагъэ игъо-гухэм хушхъэ-шхыагъэ 119-рэ атеххуагъэ, ахэм нэбгыри 6 ахэккыодагъ, 152-мэ шхыобж зэфэшхъафхэр атешагъэхэ хушхъэ. 119-м шышхуэ 37-мэ лъэсрыккыохэр ахэлэжыагъэх, 11-р ежххэм ямысагъэ ыпккэ кыккыгъэ, клэлэцхыккы нэ-бгырэ 14-мэ шхыобжхэр ате-шагъэхэ хушхъэ.

Лъэсрыккыохэр афагъэнэфэгъэ чыплэм зэрэщызэпырымыккы-хэрэр, светофорым зэрэлы-мыплхъэхэрэр, автомашинэхэм ягъогу зэрэтеххъэхэрэр, транс-портэу щытым ыккыогу ошхъэ-дэмышхуэ кызырэккыккыхэрэр ары нахыбэу тхыамыккыагъор къафэзыхырэп. Тигъогухэм хушхъэ-шхыагъэхуэ атеххуэхэрэм, анахъэу лъэсрыккыохэр зыххъа-жхъэхэрэм, япчъагъэ нахъ маккэ шхыгъэнэм пае Юфтхъабзэу

«Лъэсрыккы» зыфиорэр шышхъэхуэ и 3-м кышхы-ублагъэхуэ и 15-м нэс респуб-ликэм шыккылошт. Юфтхъаб-зэр зышхыккылошт уаххътэм ГИБДД-м иинспекторхэр лъэсрыккыохэм шапхъэхэр зэрагъэцаккэхэрэм нахъ гъэ-лъэшыгъэхуэ лыплхъэштхы.

ПАТЫКЪО Ичрам.

Милицием иподполков-ник.

Адыгэ Республикэм культурэмккэ и Министерствэ лъэшхуэ гухэккэ шхыхуэгъэ РСФСР-м изаслуженнэ артистэу, Адыгейм инароднэ артистэу, медалэу «Адыгейм и Шхытхуэзехъ» зыфиорэр кызыфагъэшхъошагъэхуэ, Адыгейм ипрофессиональ-нэ хореографиие иуцун ышхыккэ зылахышхъо ххышхыагъэхуэ Бэшхъэ Масхъуд Махъмудэ ыккыом идунай зэрихъожыгъэр ыккэ ащ игупсэххэмрэ илахылххэмрэ афэтхъаусыхэ.

Абхъазым къашхъохэмккэ и Къэралыгъо ансамблэу «Ша-ратын» зыфиорэм лъэшхуэ гухэккэ шхыхуэгъэ РСФСР-м изас-луженнэ артистэу, Адыгейм инароднэ артистэу, профессио-нальнэ хореографическэ искусствэм лъапсэ фэзышхыгъэхэм ащхышхуэ Бэшхъэ Масхъуд Махъмудэ ыккыом идунай зэри-хъожыгъэр.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» ыкIи ащ игъунапкъэхэм ягъэнэфэн ехылаагъ» зыфилорэм игуадзэу N 2-м зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» ыкIи ащ игъунапкъэхэм ягъэнэфэн ехылаагъ» зыфилорэм игуадзэу N 2-м зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» ыкIи ащ игъунапкъэхэм ягъэнэфэн ехылаагъ» зыфилорэм игуадзэу N 2-м иапэрэ абзац (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 12; 2005, N 12;

2006, N 12) мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«Муниципальнэ образованиеу «Мыекъопэ районым» игъунапкъэу муниципальнэ образованиеу Краснодар краим хэхьэрэ «Мостовский район» зыфилорэм игъунапкъэ дэжкIэ реклокырэр муниципальнэ образованиехэу «Къэлэ-курортэу Шъач», «Мостовский район», «Мыекъопэ район» зыфилорэхэрэм ягъунапкъэхэр зыщызэутэлIэхэрэ мылытызу ВоробьевкIэ заджэхэрэм икыблэ лъэныкыо метрэ 250-кIэ пэлудзыгъэ точкэу А-м (ильэагъэр метрэ 2817,2-рэ мэхъу) кыщещэжэ.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм

и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 7, 2010-рэ илъэс
N 366

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и закон заулэмэ зэхъоклыныгъэхэр афэшлыгъэнхэм ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 30-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехылаагъ» зыфилорэм ия 19-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 1996, N 8) ия 19-рэ статья мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«Я 19-рэ статья. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органхэм ясистемэ ылъэныкыокIэ къэралыгъо IэнатIэхэр зыIыгъхэм ачIыпIэ ихьащтхэм афэгъэхьыгъэу щылэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэхэр

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ, ащ игуадзэхэм, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм ыкIи нэмыкIхэу Адыгэ Республикэм къэралыгъо IэнатIэхэр щызыIыгъхэм федеральнэ законодательствэм кыдилытыгъэрэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэхэр афэгъэхьыгъэу щытых.».

Я 2-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм цIыфым ифитыныгъэхэмкIэ и Уполномоченнэ ехылаагъ» зыфилорэм ия 10-рэ статья зэхъоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм цIыфым ифитыныгъэхэмкIэ и Уполномоченнэ ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм и зако-

нодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 2) ия 10-рэ статья мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«Я 10-рэ статья. Уполномоченнэ иIофшIэн епхыгъэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэхэр

Федеральнэ законом кыдилытыгъэрэ гъунэпкъэ гъэнэфагъэхэр Уполномоченнэми епхыгъэу щытых.».

Я 3-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу

Адыгэ Республикэм и Президентэу

ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 7, 2010-рэ илъэс
N 367

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Цыфхэм ясоциальнэ фэлэ-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэм фытегъэпсыхьэгъэ объектхэм терроризмэм закыщемыгъэлэтыгъэныр» зыфилоу 2011 — 2013-рэ илъэсхэм ательытагъэр ухэсыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэхэр зэрэзхагъэуцохэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэцэкIэхэрэ шыкIэм ехылаагъ» зыфилоу 2008-рэ илъэсым шышхъэлум и 14-м кыдэкIыгъэм тегъэпсыхьагъэу Урысые Федерацием и Федеральнэ законэу «Терроризмэм пэуцужыгъэныр» зыфилоу 2006-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 6-м кыдэкIыгъэр гъэцэкIагъэ хъуным пае унашъо сэшы:

1. Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Цыфхэм ясоциальнэ фэлэ-фашIэхэр гъэцэкIэгъэнхэм

фытегъэпсыхьэгъэ объектхэм терроризмэм закыщемыгъэлэтыгъэныр» зыфилоу 2011 — 2013-рэ илъэсхэм ательытагъэр ухэсыгъэнэу.

2. Адыгэ Республикэм и республикэ бюджет икыкIуаплэхэм атегъэпсыхьагъэу программэм кыдилытыгъэрэ Iофтхьабзэхэм мылкъу апэлугъэхьэгъэнэу.

3. Къэбар-правовой отделым (О.В. Долголенкэм) унашъом зыкIатхэхэрэм ыуж мэфитфым кыкIоцI:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ «Адыгэ макъэм-рэ», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкIырэ сборникэу

«Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм кыхаригъэутынэу;

— Урысые Федерацием и субъектхэм янормативнэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэлорышланIэу Адыгэ Республикэм щылэм Iэкигъэхьанэу.

4. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА

кь. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 13, 2010-рэ илъэс
N 210

Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ системэм иучреждениехэм мылкъу ыкIи техникэ лъэныкыомкIэ альапсэ гъэпытэгъэныр» зыфилоу 2010 — 2012-рэ илъэсхэм ательытагъэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 306-р зытетэу «Адыгэ Республикэм 2010 — 2012-рэ илъэсхэмкIэ и республикэ бюджет ехылаагъ» зыфилоу 2009-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 8-м кыдэкIыгъэм ыкIи Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 145-р зытетэу «Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэхэр зэрэзхагъэуцохэрэ, зэраухэсыхэрэ ыкIи зэрагъэцэкIэхэрэ шыкIэм ехылаагъ» зыфилоу 2008-рэ илъэсым шышхъэлум и 14-м аштагъэм тегъэпсыхьагъэу унашъо сэшы:

1. Гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ ведомствэ программэу «Адыгэ Республикэм щыпсэурэ цыфхэр социальнэу

ухъумэгъэнхэм фэгъэзэгъэ системэм иучреждениехэм мылкъу ыкIи техникэ лъэныкыомкIэ альапсэ гъэпытэгъэныр» зыфилоу 2010 — 2012-рэ илъэсхэм ательытагъэм зэхъоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

— Адыгэ Республикэм IофшIэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ», джащ фэдэу мазэм зэ кыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм и законодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм кыаригъэхьанэу;

— Урысые Федерацием и субъектхэм янормативнэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэлорышланIэу Адыгэ Республикэм щылэм Iэкигъэхьанэу.

3. Мы унашъом игъэцэкIэн зэрэкIорэм иуплэкIун сэ сшъхьэкIэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА
кь. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 20, 2010-рэ илъэс
N 220

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Шъон пытэхэр IугъэкIыгъэнхэмкIэ лицензиехэм апае ахьщэу атырэм фэгъэхьыгъ» зыфилорэм кIуачIэ имылэжъэу лъытэгъэным ехылаагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Шъон пытэхэр IугъэкIыгъэнхэмкIэ лицензиехэм апае ахьщэу атырэм фэгъэхьыгъ» зыфилорэм кIуачIэ имылэжъэу лъытэгъэным ехылаагъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Шъон пытэхэр IугъэкIыгъэнхэмкIэ лицензиехэм апае ахьщэу аты-

рэм фэгъэхьыгъэнхэмкIэ лицензиехэм апае ахьщэу атырэм фэгъэхьыгъ» зыфилорэм кIуачIэ имылэжъэу лъытэгъэным ехылаагъ

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ иIэ зыхьурэр

Мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законом кIуачIэ иIэ мэхъу.

кь. Мыекъуапэ,
бэдзэогъум и 7, 2010-рэ илъэс
N 365

ЫпэкIэ щылэгъэ шапхэхэми рулым укIэрысэу уешъоныр кыдалытыгъэщыгъэп. ГИБДД-м икыулыкыушIэхэм зэралытырэмкIэ, законом цыфхэм амыгъэцэкIэу, «тIэкIу ешъуагъэми, шапхэхэм ташлокырэн» алозэ егупшысэщыгъэх. Ащ пае а промиллэ 0,3-рэ хьурэ кьэгъэлэгъоныр Кодексым хэгъэкIыжыгъэпэныр законодательхэм нахь тэрэзэу алытагъ.

Адыгэ Республикэм ИофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ИофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу «ДзэкъулыкъушIэхэу дзэм къулыкъу шызыхъызэ фэхыгъэхэм, зыдэхъугъэхэр амышIэу кIодыгъэхэм, Чэчэн Республикэм, Темыр Кавказым ичIыплэхэу ащ къыпэлүлхэм къащыхъугъэ зэлупIэныгъэхэм, джащ фэдэу Темыр-Кавказ регионым шызырахъыгъэ контртеррористическэ операциехэм ахэлажьэхэзэ, япшъэрылхэр агъэцаклэхэзэ сэкъатныгъэ хэхьыгъэхэм якIалэхэм гъемафэрэ загъэпсэфыным пае ахъцэ Iэпылэгъу афэгъэнэфэгъэныр» зыфиIорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Законодательствэм диштэу гъэпсыгъэным фэшI, Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2007-рэ илъэсым шышхъэлым и 13-м ышIыгъэ унашъоу N 143-р зытетэу «Къэралыгъо пшъэрылхэм ягъэцкIэнкIэ административнэ регламентхэр, къэралыгъо фэлIо-фашIэхэр Адыгэ Республикэм шызырахъыгъэ зэлупIэныгъэхэм, джащ фэдэу Темыр-Кавказ регионым шызырахъыгъэ контртеррористическэ операциехэм ахэлажьэхэзэ, япшъэрылхэр агъэцаклэхэзэ сэкъатныгъэ хэхьыгъэхэм якIалэхэм гъемафэрэ загъэпсэфыным пае ахъцэ Iэпылэгъу афэгъэнэфэгъэныр» зыфиIорэм диштэу унашъоу сэшIы:

1. Къэралыгъо фэлIо-фашIэхэр гъэцкIэгъэнхэмкIэ Административнэ регламентэу «ДзэкъулыкъушIэхэу дзэм къулыкъу шызыхъызэ фэхыгъэхэм, зыдэхъугъэхэр амышIэу кIодыгъэхэм, Чэчэн Республикэм, Темыр Кавказым ичIыплэхэу ащ къыпэлүлхэм къащыхъугъэ зэлупIэныгъэхэм, джащ фэдэу Темыр-Кавказ регионым шызырахъыгъэ контртеррористическэ операциехэм ахэлажьэхэзэ, япшъэрылхэр агъэцаклэхэзэ сэкъатныгъэ хэхьыгъэхэм якIалэхэм гъемафэрэ загъэпсэфыным пае ахъцэ Iэпылэгъу афэгъэнэфэгъэныр» зыфиIорэм Адыгэ Республикэм ИофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 22-м ышIыгъэ унашъоу N 109-р зытетымкIэ аухэсыгъэм мыш фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1.1. Къэралыгъо фэлIо-фашIэхэр зэрагъэцаклэхэрэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 2-рэ подраздел ия 2.5-рэ пункт иподпунктэу «з»-м хэт гушыIэхэу «ахъцэ

Iэпылэгъу кызыратыхэрэм яспискэхэм» зыфиIохэрэм ауж гушыIэу «отделыр» зыфиIорэр хэгъэхьыгъэнхэу;

1.2. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 1-рэ пункт иподпунктэу «д»-м хэт гушыIэхэу «Iэпылэгъу кызыратыхэрэм яспискэхэм» зыфиIохэрэм ауж гушыIэхэу «ыкIи ахэр Министерствэм рахьылIэх» зыфиIохэрэр хэгъэхьыгъэнхэу;

1.3. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 3-рэ подраздел ия 3.6-рэ пункт хэт гушыIэу «тIу» зыфиIорэр гушыIэу «шы» зыфиIорэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

1.4. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 4.3-рэ пункт хэт гушыIэхэу «зы маф» зыфиIохэрэр гушыIэхэу «унашъор заштэрэ нэуж мэфипшI зытешIэклэ» зыфиIохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

1.5. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 5-рэ подраздел ышхъэ гушыIэхэу «ыкIи ахэр Министерствэм рахьылIэх» зыфиIохэрэр хэгъэхьыгъэнхэу;

1.6. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 5-рэ подраздел ия 5.9-рэ пункт хэт гушыIэу «компенсациехэр» зыфиIорэр гушыIэхэу «ахъцэ Iэпылэгъухэр» зыфиIохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

1.7. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 5-рэ подраздел ия 5.12-рэ пункт хэт гушыIэхэу «мэфитIуIкIэ альагъэIэсы» зыфиIохэрэр

гушыIэхэу «ильэс къэс, мэлъыфэгъум и 10-м нэс» зыфиIохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

1.8. Административнэ Иофтхъабзэхэм афэгъэхьыгъэ разделым ия 6-рэ подраздел ия 6.5-рэ пункт хэт гушыIэхэу «мэфитIуIкIэ альагъэIэсы» зыфиIохэрэр гушыIэхэу «ильэс къэс, мэлъыфэгъум и 15-м нэс» зыфиIохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

2. Къэбар-правовой отделым (З.А. Шхъэлахъом):
— мы унашъор Адыгэ Республикэм ИофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ и Министерствэ исайт игъэхьыгъэным, гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс кыдэкIырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхъугъо-ягъэхэр» зыфиIорэм къащыхъутыгъэным ыналэ атыригъэтынэу;

— Урысые Федерацием исубъектхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хэгъэхьыгъэным фэшI мы унашъор Урысые Федерацием юстициемкIэ и Министерствэ Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэIорышIапIэ Iэклигъэхъанэу.

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъысфынэу зыфэсэгъазэ.

Адыгэ Республикэм
ИофшIэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкIэ
иминистрэу Наталья ШИРОКОВА

къ. Мыекъяупэ,
мэкъуогъум и 22-рэ, 2010-рэ илъэс
N 180

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ иунашъу

Контрактхэр альапсэу апшъэрэ медицинэ, фармацевт гъэсэныгъэ зилэшт специалистхэр зэрагъэхъазырыштхэ шыкIэр ухэсыгъэным ехьылагъ

1996-рэ илъэсым шышхъэлым и 22-м аштэгъэ Федеральнэ законуу N 125-ФЗ-р зытетэу «Апшъэрэ профессиональнэ гъэсэныгъэ, апшъэрэ еджапIэм юж гъэсэныгъэ ягъэгъотыгъэным ехьылагъ» зыфиIорэм, Урысые Федерацием и Правительствэ 1995-рэ илъэсым Ионыгъом и 19-м ышIыгъэ унашъоу N 942-р зытетэу «Контрактхэр альапсэу апшъэрэ, гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэ зилэшт специалистхэр гъэхъазырыгъэнхэм ехьылагъ» зыфиIорэм адиштэу, джащ фэдэу Адыгэ Республикэм иIэзэпIэ-профилактикэ учреждениехэм Иоф ащызышIэшт врачхэу IэпIэсэныгъэ ин зыхэлъыштхэр гъэхъазырыгъэнхэм тегъэпсыхъагъэу унашъоу сэшIы:

1. Гухэлъ гъэзэфагъэ зилэ республикэ программэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ имедицинэ кадрэхэр» зыфиIорэм 2008 — 2012-рэ илъэсхэм ателъытагъэм къышIыдэлъытэгъэ мыл-

кур къызыфагъэфедэзэ, апшъэрэ медицинэ, фармацевт гъэсэныгъэ зилэшт специалистхэр контрактхэр альапсэу къагъэхъазырынэу гъэнэфэгъэнхэу.

2. Ухэсыгъэнхэу:
— контрактхэр альапсэу апшъэрэ медицинэ, фармацевт гъэсэныгъэ зилэшт специалистхэр зэрагъэхъазырыштхэ шыкIэр гуадзэу N 1-м диштэу;

— контрактхэр альапсэу апшъэрэ медицинэ, фармацевт гъэсэныгъэ зилэшт специалистхэр къэгъэхъазырыгъэнхэм тегъэпсыхъагъэу студентым Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ, апшъэрэ еджапIэм контракт зэрадишIышт тхылъыр зыфэдэр гуадзэу N 2-м диштэу.

3. Гухэлъ гъэзэфагъэ зилэ республикэ программэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ имедицинэ кадрэхэр» зыфиIорэм 2008 -2012-рэ илъэсхэм ателъытагъэм къышIыдэлъытэгъэ мыл-

кум блэмыкIэхэу апшъэрэ медицинэ гъэсэныгъэ зэрагъэгъотышт специалистхэр контрактхэр альапсэу къэгъэхъазырыгъэнхэмкIэ хъарджхэр ашIынхэу.

4. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ 2009-рэ илъэсым жьоныгъуакIэм и 21-м ышIыгъэ унашъоу N 402-р зытетым кIуачIэ имылэжъэу лъытэгъэнхэу.

5. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм гъунэ лъысфынэу зыфэсэгъазэ.

6. ЗыкIэтхэхэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр
къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу НАТХЪО Разыет

къ. Мыекъяупэ,
мэкъуогъум и 15, 2010-рэ илъэс
N 466

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 9-м ышIыгъэ унашъоу N 301-р зытетэу «Сымэджэхэм ауж санаториехэм зыщIэзэштхэр кызырэхыхэрэ ыкIи псауныгъэр зыпкъ зыщырагъэуцожьырэ Адыгэ республикэ гупчэм ахэр зэрагъэкIорэ шыкIэм ехьылагъ» зыфиIорэм зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием псауныгъэм икъэухъумэгъэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхьоныгъэмкIэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 15-м ышIыгъэ унашъоу N 241-р зытетэу «Урысые Федерацием псауныгъэм икъэухъумэгъэнымкIэ ыкIи социальнэ хэхьоныгъэмкIэ и Министерствэ иунэшъоу зауIэмэ кIуачIэ ямылэжъэу лъытэгъэным ехьылагъ» зыфиIорэм тетэу, законодательствэм диштэу гъэпсыжыгъэным фэшI унашъоу сэшIы:

1. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 9-м ышIыгъэ унашъоу N 301-р зытетэу «Сымэджэхэм ауж санаториехэм зыщIэзэштхэр кызырэхыхэрэ ыкIи псауныгъэр зыпкъ зыщырагъэуцожьырэ Адыгэ республикэ гупчэм ахэр зэрагъэкIорэ шыкIэм ехьылагъ» зыфиIорэм мыш

фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) унашъом игушыIапэ хэт гушыIэхэу «2006-рэ илъэсым шылэ мазэм и 27-м ашIыгъэ унашъоу N 44-р зытетэу «Сымэджэхэм япсауныгъэ санаториехэм зыпкъ ашигъэуцожьыгъэным ехьылагъ» зыфиIохэрэр хэгъэкIыгъэнхэу;

2) я 3.5-рэ пунктыр мыш тетэу къэтыгъэнхэу:
«3.5. Мы унашъом игуадзэу N 5-м диштэу сымэджэхэм яIэзэнхэмкIэ путевкэхэр зэраратыгъэхэм яхьылIэгъэ отчетыр Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ Iэклигъэхъэгъэнхэу;

3) я 4.5-рэ пунктыр мыш тетэу къэтыгъэнхэу:
«4.5. Отчет кызыфапшIырэ мазэм кыкIэлъытIорэ мазэм ия 5-рэ мафэ нахь мыгужъоу мы унашъом игуадзэу N 5-м диштэу путевкэхэр зэрагъэфедагъэ-

хэм яхьылIэгъэ отчетыр ыпшIэгъэ зигугъу къэтшIыгъэ гупчэм Iэклигъэхъанэу;

4) унашъом игуадзэу N 3-м ия 4-рэ пункт мыш тетэу къэтыгъэнхэу:

«4. Унашъом игуадзэу N 6-м диштэу сымэджэхэр санаториехэм зэрагъэкIощтхэмкIэ путевкэхэр зэраратыгъэхэр зыдатхэр журнал псауныгъэр зыпкъ зыщырагъэуцожьырэ Адыгэ республикэ гупчэм иI.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу ыкIи 2010-рэ илъэсым мэкъуогъум и 4-м щегъэжъагъэу правэм ылъэныкъокIэ азыфагу илэ хъугъэ зыфышIытIэхэм алъэIэсы.

Адыгэ Республикэм псауныгъэр
къэухъумэгъэнымкIэ иминистрэу НАТХЪО Разыет

къ. Мыекъяупэ,
бэдзэогъум и 1, 2010-рэ илъэс
N 508

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илгэсым бэдзэгъум и 15-м ышIыгъэ унашъоу N 133-р зытетым игуадэ

Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэлорышIапIэ ехьылIэгъэ Положениер

I. Здагъэфедэрэ положениехэр

1. Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэлорышIапIэ (ыужкIэ ГъэлорышIапIэр тIозэ дгъэкIошт) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органэу щыт, уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ къэралыгъо политикэр ащ зэрехъэ.

2. ГъэлорышIапIэм официалнэ цIэу иIэр:

1) урысыбзэкIэ — Управление государственного регулирования цен и тарифов Республики Адыгея;

2) адыгабзэкIэ — Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэлорышIапIэ.

3. ГъэлорышIапIэр иIофшIэнкIэ Урысые Федерацием и Конституцие, Адыгэ Республикэм и Конституцие, федеральнэ законодательствэм, Адыгэ Республикэм изаконодательствэ, джащ фэдэу мы Положением арэгъуазэ.

4. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органхэм, гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ органхэм ячIыпIэ органхэм, чIыпIэ зыгъэIорышIэжынымкIэ органхэм, общественнэ организациехэм ыкIи нэмыкI организациехэм ягъусэу ГъэлорышIапIэм иполномочиехэр егъэцэкIэх.

5. ГъэлорышIапIэр юридическэ лицэу щыт, Федеральнэ казначействэм иорганхэм лицевой счетхэр ащыриI, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо герб зытешIыхъгъэ мыхъур, иIофшIэн зэхищэнымкIэ ищыкIэгъэ мыхъурхэр, штампхэр, бланкхэр иIэх.

6. Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькы ГъэлорышIапIэм къыфатIупщы, ГъэлорышIапIэм анахьыбэ дэдэмкIи Iутын ылъэкIышт пчъагъэмрэ лэжъапкIэмкIэ фондзыр зыгъэнафэрэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ары.

7. ГъэлорышIапIэм ибаланс къыхиубыгъэрэ мылькур Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылькыу щыт ыкIи ар ыгъэлорышIэным ифитыныгъэ иI.

8. ГъэлорышIапIэм июридическэ адрес: 385000, Адыгэ Республик, къалэу Мыекъуапэ, Юннатхэм яурам, 9.

II. ГъэлорышIапIэм ипшъэрылъ шъхьалэхэр

ГъэлорышIапIэм ипшъэрылъ шъхьалэхэм ахъхъ:

1) уасэхэм (тарифхэм) ягъэнэфэн епхыгъэ IофыгъохэмкIэ шпэхъэ правовой актхэм къыдалгытэхэр Адыгэ Республикэм шыгъэцэкIэгъэхэр;

2) федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ къызэрэдалгытэрэ шIыкIэм тетэу уасэмкIэ къэралыгъо политикэ зыкI Адыгэ Республикэм къыщыхъыгъэхэр;

3) энергиер къзытыгъэхэрмэ гъэстыныпхъэ-энергие къэкIуапIэхэр къызыфэзыгъэфедэхэрмэ яэкономикэ фэдэхэр здегъэштэгъэхэр;

4) къэралыгъом уасэхэмрэ тарифхэмрэ зыфигъэнэфэрэ субъектхэм IуагъэкIырэ продукциер (фэIо-фашIэхэр) зыгъэфедэхэрм ар аIэкIэхъаным иамал зэрихъаныр.

III. ГъэлорышIапIэм къыфэгъэзагъэхэр

ГъэлорышIапIэм пшъэрылъэу иIэхэм атетэу мы къыкIэлъыкIохэрэр егъэцэкIэх:

1) къегъэхъабыры:

а) Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ хэлпъэнхэм пае: — Адыгэ Республикэм изаконхэм япроектхэр, ГъэлорышIапIэм икомпетенцие хъхъэрэ IофыгъохэмкIэ Адыгэ Республикэм инэмыкI шпэхъэ правовой актхэм япроектхэр;

— зэзгъыныгъэхэм япроектхэр, гъусэныгъэ адырIэным ехьылIэгъэ протоколхэу гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ органхэм, чIыпIэ зыгъэлорышIэжынымкIэ органхэм, организациехэм адашIыхэрм япроектхэр;

— уасэхэр (тарифхэр) гъэнэфэгъэнхэмкIэ предложениехэр;

б) тарифхэр гъэнэфэгъэнхэмкIэ гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ орган пае — Адыгэ Республикэм игазгощыпIэ сетхэмкIэ газыр аIэкIэгъэхъгъэным фэшI фэIо-фашIэхэр зэхъыщэрэ организациехэм уасэхэм (тарифхэм) ягъэнэфэнкIэ (зэхъокIыныгъэ афэ-шыгъэнымкIэ) предложениехэу къахъыхэрм лъапсэ зэрIэм ехьылIэгъэ кIэух тхылъыр;

2) мыщ фэдэ унашъохэр ештэх:

а) тепловой энергием итарифхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр; мыщ къыхиубыгъэрэп гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ орган тепловой энергиемкIэ тариф анахъ цыкIумрэ анахъ инымрэ гъэнэфэгъэнхэмкIэ шапхъэу ыгъэуцугъэхэм атетэу электрическэ, тепловой энергиер зэхъубытагъэу къэзытырэ электро-станциихэм къалэкIэкIырэ тепловой энергиер;

б) гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ орган тепловой энергиемкIэ тариф анахъ цыкIумрэ анахъ инымрэ гъэнэфэгъэнхэм атегъэпсыхъгъэ шапхъэу ыгъэуцугъэхэм атетэу электрическэ, тепловой энергиер зэхъу-

бытагъэу къэзытырэ электростанциехэм ятепловой энергие итарифхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

в) тепловой энергиер аIэкIэгъэхъгъэнымкIэ фэIо-фашIэхэм ятарифхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

г) цыфхэм, унэ-эксплуатационнэ организациехэм, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм пэщэныгъэ адызезыхъэрэ организациехэм, псэупIэ-псэолъэшIын кооперативхэм, унэхэр зиехэм ятовариществэхэм аIэклагъэхъэрэ газым (зыщымыпсэухэрэ унэхэр бэдждэнду зыштагъэхэм къызфагъэфедэрэ газым, автотранспортым рагъэхъорэ газым анэмыкIхэм) ирозничнэ уасэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

д) газификациемкIэ программэхэм ателыгъэгъэ мылькур къэтIупщыгъэным пае газ сетхэмкIэ газыр зэралэклагъахъэрэм фэшI тарифхэм тегъахъоу афашIыхэрэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

е) гъэстыныпхъэ пыгъэу, пхъэу, керосинэу цыфхэм, организациехэм, унэхэр зиехэм ятовариществэхэм, псэупIэ кооперативхэм, псэупIэ-псэолъэшIын кооперативхэм е хъушъафыкIыгъэ нэмыкI потребительскэ кооперативхэм агъэфедэхэрэм ауасэ гъэнэфэгъэным ехьылIагъэхэр;

ж) муниципальнэ образованиехэм ателыгъагъэу гурьтымкIэ коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ ятарифхэм тегъахъоу афашIыхэрэр къыдалгытэхъэ, коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ ятарифхэу агъэнэфэгъэхэм зэхъокIыныгъэу афашIын алъэкIыштхэм яиндекс анахъ инхэр къыхъхъыгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

з) унапкIэу цыфхэм атырэм, муниципальнэ образованиехэм ателыгъагъэу коммунальнэ фэIо-фашIэхэм апае цыфхэм пкIэу атырэм зэхъокIыныгъэу фэхъун ылъэкIыштхэм ишпэхъэ анахъ инхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

и) коммунальнэ комплексым иорганizationsехэу псыр аIэкIэгъэхъгъэнымкIэ, псыр IушыгъэнымкIэ, пыдзэфэ пытэхэр гъэкIодыжыгъэнхэмкIэ коммунальнэ инфраструктурэм исистемэхэр къызфэгъэфедэхэрм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ ятарифхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр мыщ фэдэ лъэхъанхэм:

— мы системэхэмрэ объектхэмрэ къызфагъэфедэхъэ фэIо-фашIэхэр зыфызэхашъэхэрэр кьэлэ кой заулэхэм е муниципальнэ район (муниципальнэ районхэм) заулэмэ (зы муниципальнэ район) ащылэ кьэлэ, къоджэ псэупIэхэм ягъунапкъэхэм къахиубытэхэ зыхъукIэ ыкIи муниципальнэ образование пэпчэ ипотребительхэм коммунальнэ комплексым иорганizationsехэу итовархэмрэ ифэIо-фашIэхэмрэ япроцент 80-м шIомыкIэу агъэфедэ зыхъукIэ;

— мы системэхэмрэ объектхэмрэ къызфагъэфедэхъэ фэIо-фашIэхэр зыфызэхашъэхэрэр Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ къахиубытэхэ зыхъукIэ ыкIи Адыгэ Республикэм ипотребительхэм коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ япроцент 80-м ехъу къызыфагъэфедэ зыхъукIэ;

к) общественнэ транспорт лъэпкэ пстэумкIи: маршрут таксимкIэ, къалэм, къуаджэхэм ащызекIорэ транспортымкIэ (мэшIокугъогу транспортыр ахъытэу) цыфхэмрэ хьылъэхэмрэ ахъытэу зэрэзрахъэрэ уасэхэр (тарифхэр) гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

л) Урысые Федерацием игъунапкъэ имыкIхэу, республикэ кIоцIым щызекIорэ автомобиль транспортымкIэ, таксири мыхэм зрахътэу, цыфхэмрэ хьылъэхэмрэ зэрэзрахъэрэ уасэхэр (тарифхэр) гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

м) Темеыр-Кавказ мэшIоку гъогум иакционер обществэ шъхъэихыгъэу «Урысые мэшIоку гъогухэр» зыфиIорэм икытамэ дырагъаштэзэ, тарифхэр зэрагъэнафэрэм къыхъкIэу чIэнагъэу ашIыгъэхэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькыкIэ зырагъэкъужыкIэ, мэшIокугъогу транспортымкIэ цыфхэмрэ хьылъэхэмрэ зэрэзрахъэрэ уасэхэр (тарифхэр) гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

н) социальнэ фэIо-фашIэхэр зыгъэцэкIэрэ къэралыгъо, муниципальнэ учреждениехэм цыфхэм афызэхъэрэ социальнэ фэIо-фашIэхэм ауасэхэр (ятарифхэр) гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

о) транспортым изытет къэралыгъо къулыкъум зэриуплъэкIурэм пае пкIэу атыштыр зыфэдызир гъэнэфэгъэным ехьылIагъэхэр;

п) Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо инспекциеу ежъ-ежырэу зекIорэ машинэхэм ыкIи техникэм инэмыкI лъэпкъхэм язытет зыуплъэкIурэм (Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо технадзор) афигъэцэкIэрэ фэIо-фашIэхэм апае ахъщэу аугъоирэр зыфэдызир гъэнэфэгъэным ехьылIагъэхэр;

р) Iзэгъу уцхэу, медицинэ мэхъанэ зилэ пкыгъо-хэу ящыкIэгъэ дэдэхэм ыкIи мэхъанэшхо зилэхэм ахахъэхэрэм ауасэ анахъыбэ дэдэмкIи оптовэ, роз-

ничнэ тегъахъо-хэу афашIын алъэкIыштхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

с) Iзэгъу уцхэу, медицинэ мэхъанэ зилэ пкыгъо-хэу ящыкIэгъэ дэдэхэм ыкIи мэхъанэшхо зилэхэм ахамылыгътэхэрэм ауасэ анахъыбэ дэдэмкIи оптовэ, розничнэ тегъахъо-хэу афашIын алъэкIыштхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

т) транспортэу къызэтыраIэжагъэхэр зэраIыгъы-хэрэм пае пкIэу атырэр зыфэдызир гъэнэфэгъэным ехьылIагъэхэр;

у) организациехэм энергетическэ шIуагъэу яIэм зыкъегъэIэтыгъэнымкIэ ыкIи энергиер кIэу-гъо-гъэнымкIэ программэхэм къыдалгытэрэ шапхъэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьылIагъэхэр;

3) адырегъаштэ:

а) хъадэ фэIо-фашIэхэм ауасэкIэ;

б) Адыгэ Республикэм и гидроэлектростанциехэм электроэнергиер къатыным фэшI псы объектхэм ягъэфедэнкIэ;

в) Адыгэ Республикэм электроэнергетикэм иобъектхэр щызэхъэгъэнхэмкIэ;

г) коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм япроизводственнэ программэхэмкIэ;

4) коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ ятарифхэр зэрагъэнэфэрэ шапхъэхэр къыхъхы;

5) коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм яинвестиционнэ программэхэм кIэух зэфэхъысыжъхэр афэшIы;

б) мониторинг зэхещэ:

а) коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм япроизводственнэ программэхэм ягъэцэкIэнкIэ;

б) псэупIэ-коммунальнэ фэIо-фашIэхэм, социальнэ мэхъанэ зилэ товархэм, фэIо-фашIэхэм ауасэхэмкIэ (ятарифхэмкIэ);

в) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо фэныкъоны-гъэхэм апае къащэфырэ товархэм, IофшIэнхэм, фэIо-фашIэхэм ауасэхэмкIэ;

7) еуплъэкIух:

а) тепловой энергием ауасэу (итарифхэу) зигугъу къэтшIыгъэхэм лъапсэ яIэмэ ыкIи тэрзэу ахэр агъэфедэмэ зэгъэшIэгъэнымкIэ зилэIофшIэн уасэм игъэнэфэн епхыгъэ организациехэм яхъызмэт IофшIэн зэрэзэхашъэрэ;

б) тегъахъо-хэм къахъкIыгъэ мылькур газгощыным-кIэ организациехэм зэрагъэфедэрэмкIэ отчетхэр;

8) къэралыгъо уплъэкIунхэр зэхещэ:

а) чIыпIэ зыгъэлорышIэжыным иорганizationsехэу тегъахъо-хэу агъэнэфэгъэхэм ыкIи зэхъокIыныгъэу ахэм афашIыгъэхэм лъапсэ зэрIэр къэгъэшпыпкъэ-жыгъэнымкIэ;

— коммунальнэ инфраструктурэм исистемэхэр зыгъэпсэолъэрэ коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм псыр аIэкIэгъэхъгъэнымкIэ, псыр IушыгъэнымкIэ, пыдзэфэ пытэхэр гъэкIодыжыгъэнхэмкIэ яфэIо-фашIэхэмрэ ятовархэмрэ ятарифхэм ягъэфедэнкIэ, мы системэхэмрэ объектхэмрэ къызфэгъэфедэрэ муниципальнэ образованием ипотребительхэм коммунальнэ комплексым иорганizationsехэу зигугъу къэтшIыгъэхэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ япроцент 80-м ехъу къызфагъэфедэ зыхъукIэ;

— коммунальнэ инфраструктурэм исистемэхэм зэрапыхъхэрм пае тарифхэр гъэфедэгъэнхэмкIэ;

— коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятарифхэу зигугъу къэтшIыгъэ системэхэм ахагъэханхэмкIэ агъэнафэхэрэр гъэфедэгъэнхэмкIэ;

— коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ тегъахъоу афашIыхэрэр гъэфедэгъэнхэмкIэ;

— коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм ятовархэмрэ яфэIо-фашIэхэмрэ къызфэгъэфедэхэрэм апае уасэхэм (тарифхэм) тегъахъоу афашIыхэрэр гъэфедэгъэнхэмкIэ;

б) цыфхэм унапкIэу, коммунальнэ фэIо-фашIэхэм апае ахъщэу атырэм зэхъокIыныгъэу фашIын алъэкIыштхэмкIэ индекс анахъ инхэу муниципальнэ образованием ащагъэнэфэгъэхэр зэрагъэфедэхэрэмкIэ;

9) гъунэ альефы:

а) электроэнергием иоптовэ, ирозничнэ рынкэхэм ясубъектхэм, коммунальнэ комплексым иорганizationsехэм къэбархэм ашъхъэ къызэрэрахъырэ шапхъэхэр къызэрэдалгытэрэм;

б) товархэм (фэIо-фашIэхэм) ауасэу (ятарифхэу) агъэнэфэгъэхэр зэрагъэфедэхэрэм;

в) Урысые Федерацием и Правительствэ зэригъэнэфэрэ шIыкIэм тетэу инвестицие къэкIуапIэхэу къэралыгъом ыгъэнэфэрэ тарифхэм ахагъэхъагъэхэр зэрагъэфедэрэм;

Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпIэ ехьылIэгъэ Положениер

10) Урысые Федерацием и Правительствэ зэригъэнэфэгъэ шIыкIэм диштэу естественнэ монополиехэм ясубъектхэм ялофшIэн зэрэзэхашэрэм;

11) зэрэзеклон фаер зэрыт мыщ фэдэ тхылъхэр чIыплэ зыгъэlorышлэжынымкIэ органным Iэклэгъахэх;

а) Федеральнэ законэу «Коммунальнэ комплексым иорганизациехэм ятарифхэм ягъэнэфэнкIэ лъапсэу цыIэхэм яхьыллагъ» зыфиорэм ия 5-рз статья диштэу муниципальнэ образованием иорган коммунальнэ комплексым иорганизациехэм ятовархэмрэ яфэло-фашIэхэмрэ ятарифхэм, коммунальнэ комплексым иорганизациехэм ятовархэмрэ яфэло-фашIэхэмрэ ятарифхэм тегъахъоу афашIыхэрэм иплалгъэ къэмысэу ахэплгъэжы индекс анахь иным ыкIи (е) анахь цIыкIум зашгъадэкIыхэкIэ, ГъэlorышлaпIэм ыгъэнэфэгъэ индекс анахь инхэм зэхьокIыныгъэхэр зафашIыхэкIэ;

б) цIыфхэм унапкIэу атырэр ыкIи коммунальнэ фэло-фашIэхэм афэшI ахьшэу атырэр муниципальнэ образованием пае ГъэlorышлaпIэм ыгъэнэфэгъэ индекс анахь инхэм адиштэу гъэпсыжыгъэным ехьыллагъэхэр;

12) ГъэlorышлaпIэм илофшIэн зэхэщэгъэным пае пшъэрылгъэхэр зэригъэцэкIэрэ административнэ регламентхэр ыкIи къэралыгъо фэло-фашIэхэр зэрафызэхыщэрэ административнэ регламентхэр къегъэхъазырых ыкIи еухэсых;

13) Адыгэ Республикэм иорганизациехэу зитовархэмрэ (зифэло-фашIэхэмрэ) ауасэхэр (ятарифхэр) къэралыгъом ыгъэнафэхэрэм яреестрэ зэхегъэуцэ;

14) административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылIэгъэ loфхэм ахэплгъэ;

а) къэралыгъом тарифхэр зэригъэнафэхэрэмкIэ;

б) коммунальнэ комплексым иорганизациехэм ыкIи естественнэ монополиехэм ясубъектхэм къэбархэм ашгъэхэ къырахынымкIэ шапхэу цыIэхэр къызэрэдалгытэрэм гъунэ лгъыфгъэнымкIэ;

15) Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихахъо-хэм — Урысые Федерацием исубъектхэм якъэралыгъо хабзэ иорганхэм агъэнэфэрэ уасэхэмрэ (тарифхэмрэ) афэгъэхъыгъэу къэралыгъом уасэхэмрэ (тарифхэмрэ) зэригъэнафэхэрэм яхьылIэгъэ законодательствэр заукъохэкIэ, тазыркхэу Урысые Федерацием исубъектхэм якъэралыгъо хабзэ иорганхэм атыральныххэрэм яадминистратор шгъаIэу цыт;

16) ГъэlorышлaпIэм зыкызырэфэгъэзэрэ тхылъхэмкIэ джэуапхэр егъэхъазырых;

17) loфшIэнным икьэухъумэн, мобилизационнэ ухъазырыныгъэм, граждан оборонэм ыкIи ошIэ-дэмышлагъэ зыхэлъ тхъамыкIагъохэр къызыхъухэкIэ зэрэзеклон фаехэм атегъэпсыхъэгъэ loфтхъабзэхэм язэхэщэнкIэ пшъэрылгъэхэр егъэцэкIэ, loфшIэнным икьэухъумэнкIэ, loфшIапIэм шыщынгъончъэнымкIэ шапхэхэр къызэрэдалгытэхэрэр, производственнэ санитарием, ГъэlorышлaпIэм машIом зыкышщемыгъэштэгъэным атегъэпсыхъэгъэ шапхэхэр къызэрэдалгытэхэрэр еуплгъэклэ.

IV. ГъэlorышлaпIэм фитыныгъэу иIэхэр

1. ГъэlorышлaпIэм фитыныгъэ иI:

1) ищыкIэгъэ къэбархэр, документхэр ыкIи матери-

алхэр Адыгэ Республикэм икьэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органным, гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ органным ячIыплэ органным, чIыплэ зыгъэlorышлэжынымкIэ органным, нэмыкI организациехэм ыкIи loнатIэхэм алултхэм къалихынэу;

2) ГъэlorышлaпIэм икомпетенции хэхьэрэ loфыгъохэмкIэ шэпхъэ правовой актхэм япроектхэр къыгъэхъазырынэу ыкIи Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ ахэплгъэхъу ахэр рыхьылIэнхэу;

3) эксперт loфшIэнхэм, консультацииехэм апае зэзэгъыныгъэ лъапсэм тетэу научнэ организациехэр, нэмыкI организациехэр, специалистхэр ыкIи экспертхэр къыригъэблэгъэнхэу;

4) методикэ loфшIэныр, консультацииехэр зэхыщэнхэу;

5) конференциехэр, зэлулэгъухэр, семинархэр ыкIи нэмыкI loфтхъабзэхэу ГъэlorышлaпIэм икомпетенции хахэхэрэр зэхыщэнхэу;

6) координационнэ, совещательнэ органным (советхэр, комисионхэр, рабочэ купхэр), межведомственнэ органным зэхыщэнхэу;

7) тарифхэм ягъэнэфэнкIэ Урысые Федерацием исубъект игъэцэкIэкIо хабзэ иорган фэгъэхъыгъэ Положение Урысые Федерацием и Правительствэ 2004-рз илъэсым гъэтхапэм и 4-м ышлыгъэ унашъоу N 136-р зытетэу «Тарифхэм ягъэнэфэнкIэ Урысые Федерацием исубъект игъэцэкIэкIо хабзэ иорган ехьылIэгъэ Положениер ухэсыгъэным ехьыллагъ» зыфиорэмкIэ ауэхэсыгъэм ия 7-рз пункт диштэу ГъэlorышлaпIэм илофшIэн зэригъэпсышт лгъэныкыо шгъаIэхэр гъэнэфэгъэнхэм пае коллегияльнэ орган зэхыщэнхэу;

8) здагъэфедэрэ къэбархэр коммунальнэ комплексым иорганизациехэм зэраIэклагъэхэрэ шIыкIэр, ащкIэ пIалгъэу цыIэхэр, джащ фэдэу коммунальнэ комплексым иорганизациехэм ыкIи (е) ахэм акупхэм зэраухэсыгъэ шIыкIэм тетэу тхыгъэ гъэнэфэгъэхэм loф зэрадашIэшт шIыкIэр ыухэсынэу;

9) ГъэlorышлaпIэм икомпетенции хэхьэрэ loфыгъохэмкIэ зэзэгъыныгъэхэр адишынэу;

10) истецэу, ответчикэу ыкIи ящэнэрэ лгъэныкыоу судхэм ащыщытынэу.

2. Федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ адиштэу, икомпетенции шIомыкIэу ГъэlorышлaпIэм кыдыргъэкIырэ шэпхъэ правовой актхэр блэкI имыIэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органным, нэмыкI органным, loнатIэхэм алултхэм ыкIи цIыфхэм агъэцэкIэнхэ фае.

3. Тарифхэр гъэнэфэгъэнхэмкIэ, Урысые Федерацием и Кодексэу административнэ хэбзэукъоныгъэхэм афэгъэхъыгъэм диштэу коммунальнэ комплексым иорганизациехэмрэ естественнэ монополиехэм ясубъектхэмрэ къэбархэм ашгъэхэ къызэрэрахырэ шIыкIэр къызэрэдалгытэрэм къэралыгъом гъунэ зэрэлыфырэмкIэ административнэ хэбзэукъоныгъэхэм яхьылIэгъэ протоколхэр ГъэlorышлaпIэм илофшIэхэм зэхэгъэуцэх.

V. ГъэlorышлaпIэм илофшIэн зэрэзэхыщэрэ

1. ГъэlorышлaпIэм пэшэныгъэ дызэрехэ Адыгэ Рес-

публикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпIэ илэшхъэтет (ыужкIэ ГъэlorышлaпIэм ипащ тIозэ дгъэкIошт), тарифхэм ягъэнэфэнкIэ гъэцэкIэкIо хабзэм ифедеральнэ орган дыригъаштэзэр loнатIэм лузыгъахэрэр ыкIи лузыгъэкIырэр Адыгэ Республикэм и Президент ары.

2. ГъэlorышлaпIэм илэшхъэтет изакъоу ГъэlorышлaпIэм пэшэныгъэ дызэрехэ ыкIи ГъэlorышлaпIэм пшъэрылгъэу иIэхэр зэрагъэцэкIэрэмкIэ ышгъэхэкIэ пшгъэдэкIыжэ ехы.

3. ГъэlorышлaпIэм ипащэ гуадзэ иI, ар loнатIэм лузыгъахэрэр ыкIи лузыгъэкIырэр Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ары.

4. ГъэlorышлaпIэм ипащэ щымыIэ зыхъукIэ, ГъэlorышлaпIэм ипащэ ипшъэрылгъэхэр ащ игуадзэ егъэцэкIэ.

5. ГъэlorышлaпIэм ипащэ:

1) ГъэlorышлaпIэм икомпетенции хэхьэрэ loфыгъохэмкIэ шэпхъэ правовой актхэм япроектхэр Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ арехьылIэ ахэплгъэнхэу;

2) компетенциеу иIэхэм аблэмыкIэу шэпхъэ правовой актхэм атетэу ГъэlorышлaпIэм унашъохэр къыдегъэкIых ыкIи ахэр зэрагъэцэкIэрэм гъунэ лгъэфы;

3) ГъэlorышлaпIэм ыцIэкIэ доверенность имыIэу илофхэр егъэцэкIэ, ащ ифедэхэр къегъэгъунэ, зэзэгъыныгъэхэр, loфшIэн зэзэгъыныгъэхэри мыхэм зэрахэтэу, адеши, доверенностьхэр ареты, мылгъур зэригъэклонэу фитыныгъэ иI;

4) loфшIапIэм Iутын фэе пчъагъэу, лжъапкIэмкIэ фондэу ауэхэсыгъэхэм аблэмыкIэу ГъэlorышлaпIэм гъэпсыкIэу илэн фаемерэ иштат расписаниерэ еухэсы;

5) ГъэlorышлaпIэм илофышIэхэм ярегламент еухэсы;

6) федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ адиштэу Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъу ГъэlorышлaпIэм шахьыным епхыгъэ loфыгъохэр зэшIухых;

7) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо граждан къулыкъушIэхэр ыкIи ГъэlorышлaпIэм Iутхэр ялофшIэн клэгъэгъушIух, дисциплинэр зыукъуагъэхэм пшгъэдэкIыжэ арегъэхы;

8) ГъэlorышлaпIэм илофшIэн епхыгъэ документхэр гъэхъазырыгъэным ыналэ тырегъэты, документхэмкIэ, ахэр клэгъэгъунэгъэнхэмкIэ системэу цыIэр егъэнафэ ыкIи еухэсы;

9) loфшIэнным икьэухъумэн, мобилизационнэ ухъазырыныгъэм, гражданскэ оборонэм ыкIи ошIэ-дэмышлагъэ зыхэлъ тхъамыкIагъохэр къызыхъухэкIэ зэрэзеклоштхэм атегъэпсыхъэгъэ loфтхъабзэхэр зэрехъэх.

VI. ГъэlorышлaпIэр зэрэзэхашэрэр, зэхьокIыныгъэ зэрэфашIырэр ыкIи ар зэрэзэхэгъэкIыжырэр

Граждан законодательствэм зэрэщыгъэнэфэгъэ шIыкIэм тетэу ГъэlorышлaпIэр зэхашэ, ащ зэхьокIыныгъэ фашIы ыкIи зэхэгъэкIыжы.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпIэ илофыгъо заулэмэ яхьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Президент 2010-рз илъэсым мэкуоугъум и 2-м ышлыгъэ Указэу N 60-р зытетэу «Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпIэ ехьылIэгъ» зыфиорэр гъэцэкIэгъэным тегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет **унашъо ешIы:**

1. Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпIэ ехьылIэгъэ Положениер гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм икьэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органным анахьыбэ дэдэмкIи алутын алгъэклыштхэу ыкIи лжъапкIэмкIэ ямэзэ фондэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рз илъэсым жъоныгуакIэм и 14-м ышлыгъэ унашъоу N 85-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икьэралыгъо хабзэ игъэцэкIэкIо органным, нэмыкI органным ыкIи организациехэм Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет имылькукIэ алыгъхэрэм анахьыбэ дэдэмкIи алутын алгъэклыштхэм ыкIи лжъапкIэмкIэ ямэзэ фондэу яхьыллагъ» зыфиорэмкIэ ауэхэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 5, 9, 12; 2009, N 2, 3, 6, 7, 11; 2010, N 2, 3, 5);

а) сатырэу «унэхэм яшIын, Адыгэ Республикэм ипсэупIэ фондэу зэрагъэфедэрэм гъунэ алгъызыфырэ къэралыгъо инспекциехэм я ГъэlorышлaпI 1311247,0" зыфиорэм буж сатырэу «Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпI 1816471,7» зыфиорэр хэгъэхъогъэнэу;

б) сатырэу «ПстэумкIи 65457312587,4» зыфиорэр сатырэу «ПстэумкIи 67258913059,1» зыфиорэмкIэ зэблэхъугъэнэу;

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2004-рз илъэсым шышгъэхъаIум и 9-м ышлыгъэ унашъоу N 157-р

зытетэу «Адыгэ Республикэм игъэцэкIэкIо хабзэ иорганхэм ащызэхэщэгъэ гулчэ бухгалтериехэм ясчетнэ loфышIэхэм япчъагъэ къышгъэцэкIэгъэным ыкIи Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие гулчэ бухгалтерие шызэхэщэгъэным яхьыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2004, N 8; 2005, N 2; 2006, N 5; 2007, N 3, 7; 2008, N 7,9; 2010, N 1, 5) ия 4-рз пункт зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, я 15-рз подпунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкIи ар мыщ тетэу кэатыгъэнэу;

«15) Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпI.»;

3) Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ ехьылIэгъэ Положение Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2007-рз илъэсым бэдзэогъум и 9-м ышлыгъэ унашъоу N 116-р зытетэу « Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ илофыгъохэр» зыфиорэмкIэ ауэхэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 7, 10; 2008, N 4, 5; 2009, N 7; 2010, N 5) мыщ фэдэ зэхьокIыныгъэхэр фэшIыгъэнхэу;

а) I-рз разделым:

— ия 1-рз пункт хэт гушыIэхэу «законодательствэм диштэу товархэм (фэло-фашIэхэм) ауасэ (ятарифхэр) къэралыгъом зэригъэнафэхэрэр» зыфилохэрэр хэгъэкIыжыгъэнхэу;

— ия 6-рз пункт ия 2-рз подпункт кIуачIэ имыIэжъу лгъытэгъэнэу;

б) я II-рз разделым ия 5-рз, ия 6-рз подпунктхэм кIуачIэ имыIэжъу лгъытэгъэнэу;

в) я III-рз разделым:

— ия 3-рз подпункт хэт гушыIэхэу «уасэхэр ыкIи» зыфилохэрэр хэгъэкIыжыгъэнхэу;

— я 15-рз, я 55-рз подпунктхэм кIуачIэ имыIэжъу лгъытэгъэнэу;

4) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рз илъэсым бэдзэогъум и 9-м ышлыгъэ унашъоу «Федеральнэ законэу «Хъадэ фэло-фашIэхэм яхьыллагъ» зыфиорэр гъэцэкIэгъэнымкIэ loфтхъабзэу зэрахыштхэм афэгъэхъыгъэ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 7, 11) ия 3-рз пункт зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ» зыфилохэрэр гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпI» зыфилохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу;

5) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2008-рз илъэсым щылэ мазэм и 21-м ышлыгъэ унашъоу N 9-р зытетэу «Товархэр алэкIэгъэхъэгъэнхэм, loфхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм, Адыгэ Республикэм икьэралыгъо фэныкыоныгъэхэм апае фэло-фашIэхэр афызэхэщэгъэнхэм атегъэпсыхъэгъэ заказхэр къыхэутыгъэнхэмкIэ пшъэрылгъхэр Адыгэ Республикэм игъэцэкIэкIо хабзэ иуполномоченнэ орган зэригъэцэкIэштхэм ехьыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 1) ия 4-рз пункт зэхьокIыныгъэ фэшIыгъэнэу, гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм экономикэ хэхьоныгъэмрэ сатыумрэкIэ и Министерствэ» зыфилохэрэр гушыIэхэу «Адыгэ Республикэм уасэхэмрэ тарифхэмрэ ягъэнэфэнкIэ и ГъэlorышлaпI» зыфилохэрэмкIэ зэблэхъугъэнхэу.

3. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМIПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, бэдзэогъум и 15, 2010-рз илъэс N 133

Повестэу «Огум кьиукIырэ бгъэжъыр» зыфиIорэм фэгъэхьыгъэ гущыI

Лъэпкъым ишIэж, итарихъ, ипсэукI, непэ изытэт кызыло-тыкIырэ IэшIэгъабэ зиIэ еджэ-гъэшхоу къуаджэу КъунчыкIо-хъаблэ кыидэкIыгъэр макIэп. ФилософиемкIэ, тарихьымкIэ, филологиемкIэ ыкIи нэфэ-шъхьаф шIэныгъэхэмкIэ докторэу кыидэкIыгъэхэм, сэ сишIо-шыкIэ, тхэкIо-усакIохэр япчъа-гъэкIэ анахьыбэх. Ахэр цыфхэм лъытэныгъэ зыфащIыхэу Лъэп-цIэрышэ Исмахьил, Пэнэшъу Хъазрэт, Къуекъо Налбий, Къуекъо Асфар, гугъэпIэшхохэр къэзгыштыгъэ усэкIо ныбжьы-кIэу (игъонэмысэу дунаим ехы-жыгъ) ЖакIэмыкIо Шумаф. ТхакIохэм я Союз хэмытхэми, тхылъ хэутыгъэхэр ямыIэгохэми, зылашIэрэ журналистхэу Пэнэ-шъу Рамзинэ, Шьоджэ зэшхэу Мыхамчэрыерэ Аслъанчэрые-рэ, Цурмыт Шумафэ Iэпэрытхы-бэ кыитфыщанагъ.

Мыхэм ясатыр имызакъоу, адыгэ литературэм фэлажъэхэрэм ясатыр, сэ сызэрэгугъэрэмкIэ, зэу кыхэуцощт Къэзэнэ Юсыф. Ар сзыгъаIорэр Юсыф ытхы-гъэу, джы нэс пшы, оркъ, пщылI зыфIошщтмэ яеплъыкIэу титхакIохэм танIэу кырагъэуцощтыгъэхэр зэпырызыгъэзэрэ гу-пшысакIэхэр зыхэлъэу, гушъхъэ гъомылэ зыхэзгъотэгъэ повестэу «Огум кьиукIырэ бгъэжъыр» зы-фиIоу журналэу «Зэкъошныгъэм» иа 1-рэ номерэу 2010-рэ илээсым кыидэкIыгъэм кыидэ-хъагъэу сапашъхъэ илгыр ары.

БлэкIыгъэ лIэшIэгъум иа 60-рэ илээсхэм АГПИ-м Юсыфрэ сэрэры тшыцзеджэагъ. СшIэ-шхоуи шытыгъэп, «сэлам, сэ-ламкIэ» тызбгъукIоштыгъ. Зэд-гъэгъотырэ сэнэхъатыр зыгъэми, зэредгъэджэщт предметхэр зэпэ-чыжъагъэх: сэ бзэр зэзгъашIэ-щтыгъ, Юсыф физикэмрэ хы-сапымрэ яфакультет щеджэ-щтыгъ. Гъээзетым Иоф шишIэу зырегъажьэм, загъорэ кыхиу-тырэ статьяхэм сыналэ атесыдзэу кыхэкIыштыгъэ. Ау ахэм мэхъэнэ ин ястынэуи, сакъытегу-щылэнэуи зыкIи сыгу кысиIуа-гъэп. Непэ сыккызытегушыIэ сшIоигъо повестыр зытхыгъэр зиакылы, зишIэныгыи, зиамали зыгъэIорышIэн зыльэкIырэ цыф чъэпхыгъэу сэлъытэ. Лермон-товымрэ Къуекъомрэ ятхакIэ ифэмэ-бжымэхэр итхыгъэ хэо-лъагъох. Лермонтовым и «Герой

нашего времени» зыфиIорэмрэ Къуекъом и «Вино мертвых» зыфиIорэмрэ зэрэзтеуытгъэхэм фэдэу, новеллэхэу, очеркхэу, зым ыкIоцI адрэр хэщыхъагъэу, эпиграфэу иIэхэр IупкIэхэу, жэ-бзэ зэгъафэгъэкIэ зэрэтхыгъэм кыхэкIэу, Юсыф итхыгъэ узIэ-пицзэ уеджэ.

ЖэрыIо творчествэр, лъэп-къым ишэн-хабзэхэр, ихъишъэ дэгъоу зеришIэрэм, ахэм амалэу, къарыоу, купкIэу яIэхэр икIу фэдизу зэригъэфедэхэрэм пове-стыр къаушъэ, къагъэбай. Къэ-занэм илIыхъужэ шъхьаIэр зы нэбгырэп, Iлоп, куп хэхыгъэп — лъэпкъ псаур ары нахъ. Ар Iэ-шIэхэп. ЗгъэшIэгъон икIугъ пщыхэми, пщылIхэми, ахэм азы-фагу кыириубытхэрэми, лъэп-къым шIульэгъоу фыраIэр зэфэ-дэу апэрэу Юсыф итхыгъэ сы-зыщылIокIэм. Лъэхъэнэ гузэжъо-гъу лъэпкъыр зифэрэм ахэр зыч-зыпчэгъоу зэрэзкъоуонхэ фаер авторым инэплэгъу ригъэкIы-рэп. Усэ шэпхъэ гъэнэфагъэхэм арымыт «усэ-прозэу» Тургене-выр зэрэтхэщтыгъэм фэдэу, бзэ-псым фэдэу гъэпсыгъэу, зы гу-щылэр адрэм пфызэрэу Юсыф итхыгъэ сатырхэм суртэу унэгу кыкIагъэуцорэр хьалэмэт къо-дыеп — образ игъэкIотыгъэ псау мэхъу нахъ. Мыхэм апэрэ нэ-кIубгъом уащылIокIэ. «Лъыжъ-хэм хъакIэуи кыицIауатэ-щтыгъэ къэбархэр зэхэзымыхы-гъэ ныбжьыкIэхэм чIэнэгъэишхо ашIыгъ, сэ ахэм сядэIунэу на-сыт силагъ», — кыирегъажьэ ав-торым, тIэкIу-тIэкIуэ «усэ-про-зэм» текхэу регъажьэ. «... Ахэм якъэбархэр кIэкIых, псыхъагъэх, бгъубзэддаох: цIыфыгъэ шап-хъэхэр кыибгурагъаIо, лъэпкъ намысыр лъагъэу алэты, кын ушэтылIэм уздыпхырацы, гу-щылэм ыкIуачIэ зэхыуагъашиIэ, шIульэгъум илъагъо уздытыра-цэ. Гъэсэпэ лъапсэх язы гущылI, агу икIэбзагыи. ГугъэпIэ лъагъох язы нэлпэгъуи, амэкIэ шыбай. Акъылы шапхъэх ягъэшиIэ гъогуи, ядин гъуази. Зэман бзаджэр япчэдыжыпIэу, лъэхъэнэ зэ-жъур ягъэшиIэ лъагъоу, уахътэр къабэнэзэ мыхэр цылагъэхэми, ялъэпкъ шIульэгъурэ яцIыфы-гъэрэ апсэ хэтыфэ агъэкIоса-гъэп! Цыфыгъэ шапхъэхэм ясау-гъэтхэу бжъэдыгъу лъыжъхэр сыгу сэ кынагъэх».

КIэлэ ныбжьыкIитIоу псэлъы-

хъо ежагъэхэм къатегушыIэ зыхъукIэ, цыфым ишыIэныгъэ анахъ уасэ зиIэу хэтыр, щыIэны-гъэм иуахъгъэхэм еплъыкIэу афы-риIэр мыщ фэдэ гупшысэкIэ Юсыф кызыIуехы. «Гугъэм игъэ-рэу, кIэлэгъу зэманыр уахътэм рыдджэгоу гъашиIэм кыхэхфэ. КIэлэгъум итыркъохэр хэмы-кIокIэжъхъэзэ, лIыкум иуахъти ац кыгоуцо. КынIкIэ акъылэу ыгъоигъэр зыдигъоштыгъым лыхъоу, кIэхъопсэу, жъыгъори нацIэу ац кыкIэлъэкIо. Къало, чIыопсыр, угу зыпэблагъэу, цы-сэтэхыпIэу о кыитпэбгъохырэ. Гугъэм игъэрэу кIалэм иуахъта? Нэлпэгъу занэу лIыкум игъа-шиIа? Акъыл лъапсэу жъыгъо лъэхъана?! Хъаумэ, чIыопсыр, ори тэц фэдэу гъэшиIэрэ пщы-лIэу уахътэм уриIа?! Уемыж, ныбджэгъур, пIэнчъэу чIыо-псым, ебгъотылIэщтэп о ац джэуап! Узэригъагъэзэ — уигъэплъэхъуцт, е уигъэгъэгъэ-зэ — уигъэишъхъуцт. Ишэнхэм ац дэгъоу сэ сацыгъуаз, ихъор-шэрыгыи боу синэIуас! Сынэ пщэгъуалэхэри, сыхъац къэра-би, нэлIэ зэлыгъэри ац ишы-хъат. Ау о джэуапым лъэишэу уигъапоу зэхэпх пшIоигъомэ шыпкыэр, сикъош, сэ кыиослон: шIульэгъур ары уахътэр зымы-шIэрэр! ШIульэгъур ары ац нахъ лъэишэ! Цыфхэр шIу лъэ-гъоу, шIум угу фэблэфэ, шIу-лъэгъу уелэфэ, утет Дунаим о ушъхъафитэу, уахътэр пфэп-щылIэу!»

Гъэсэпэтхыдэхэу повестым кыхъафэхэр лъэпкъым изэ-къоуонхкIи, изыкIыныгъэ хэхо-нымкIи, пIуныгъэ мэхъанэу иIэм-кIи осэнчъэх. Адыгэ къоджэ цыкIоу КъунчыкIохъаблэкIэ авторым кыиригъэлъэгъукIыгъ лъэпкъым гъогуанэу кыкIу-гъэм ихъылъагъэ: идэйи, идэ-гъуи, хахъоу ышIыгъэхэри, чIи-нагъэхэри лъэхъэнэ чыжъэхэм къащыублагъэу тимафэхэм къа-нэсыжъэу ымыушъэфхэу ав-торым ташегъэгъуазэ. Повестым уеджэфэ зэфэгъэдэнэу, зэгъэпшэ-нэу, зэпгъэгъуужыныу авторым ышыхэрэм зы нэшэнэ гъэшIэ-гъон ахэолъагъо. Джырэ шыа-кIэм нахы тызыхэтыгъэ дунайр нахъ зэфагъ, нахъ зэгъэкIугъагъ, цыфхэр зэрэзэфыщытыгъэхэр нахъ тэрэзыгъ. МыщкIэ авторым дезымыгъэштэни къэхъункIи хъун, ау зыфиIорэм деозыгъэ-

гъэштэн щысэу щыIэри макIэп. Ау Батмызэпщым «Бзэр гум имэкIам, акъылым илъэгъохэц, псэм илофытабг... Арышъ, хэти кыиIорэм гукIэ седэIу, игушъы-сэ лъагъо сыхъэкIэ сыдырэкIо, иджэмакъэ спсэ шапхъэ фэсэ-шIы ... Арэуцтэу (бзэм) узы-пэгъокIыкIэ хэт ыбзи пшIодэ-хэцт ыкIи кыибгурылошт» зи-локIэ зэкIэми дырагъэштэнкIэ сэгугъэ.

ХъакIэщ къэбархэмкIэ псы-хъэгъэ кIалэм лъэпкъым фишIы-гъэ шIульэгъур зэрэгъунэнчъэр икIу фэдизэу исатыр тхыгъэхэм къащыбгурегаIо. Лъэпкъым лъыгъэчъэ заоу кырашIыла-гъэри, псыкIыжыным ибэла-хыи авторыр анэсы. Къунчы-кIопшыр кIалэхэм, ныбжьыкIэ-хэм зэрафыщытыр, зэригъасэ-хэрэр, «Сэ бэкIэ ахэм сашэгъ-гъы» зриIорэм зэгъэпшэн щы-мыIэ пIуныгъэ мэхъанэ иI. Ащ непэрэ мафэр кыиэрэсыщтыр ылъэгъуштыгъэм фэд: «... Узы-шъхъасыр лъфыгъэр зэмыпэс-хэрэм, уипыйхэм пфапIушт. Ахэм уилъфыгъэ пши кыпфа-шIыжыщт, кыуагъэбэны-жыщт...», — еIо КъунчыкIо-пщым. Джащ фэд осэнчъэхэу Гъуазэм иосыетхэу цыфхэм къа-хэнэжыгъэхэу, гъэсэпэтхыдэ хьалэмэтхэу лIэшIэгъухэм къа-хэджыкIыхэрэр: «Чыгоу Тхъэи-хом кыишъгыпIэсыгъэр хэти лъэ-хэишъумын!» Мы осыетыр Къун-чыкIокIо пщытатэ икIорыль-ф-хэм алыгъэIэсыныу игъо ифэ-гъагъэмэ, хэт ышIэра адыгэмэ ягъогъуэ зыдигъэгъэщтыгъэр? Адэ тэ тикIалэхэр непэ тэгъэ-сэишъуха? Лъэпкъ шIульэгъур ахэтэлъхъа? Адыгагъэр зетэ-хъа? УпчIэ, упчIэ, упчIэ. Аскъэ-лае дэкIыжыгъэр зекIолIэу Ба-тырбий ылогъагъэр непэ ти-нэрылэгъуба? ТауужыкIэ адыгэ лъэпкъым ышъхъац тIыргъоу, сырыфэу е ихъомчышъоу, лъэп-кыибэхэм ышъхъац ахэIуакIэу сабыишхэр кыкIэлэхъушъанкIи пшIэнэп... Непэ ар нэрылэгъ-гъу тфэхъунэу шынагъо щыI. Адыгэ теплэми зызэрехъокIы, адыгацIэхэри тыусыжыкIыхэрэп, адыгабзэми тырыгушIэжырэп. Лъэпкъ зэхашIэр зыль хэлъхэ-ри нахъ макIэ мэхъух. Тыда тыз-дакIорэр? Сыда кыгъагъэр? Тыхэта тэ непэ?

Повестым хэт пщыхэри, пщылIхэри, оркъхэри ячIыгу зэ-

рэфэшъыпкъагъэхэр авторым кыкIэгъэтхы. Непэ (гъот зили, байи, тхъамыкIэ купи зэрахэтэу) адыгагъэр зыхъожыкIыхэрэр, яса-бийхэм абзэ алэкIэзыкIыхэрэр, якIалэхэм шIу афашIэ алэзэ, ашъхъасыхэзэ «япыйхэм» язы-гъэпIухэрэри кытхэкIых. «... Ау ар (адыгэр) хэтыр лъэпкъи хэмыкIокIэнэу, Алахъ закъом ыль кыхилъхъагъэу зы шэн хэ-лыщт, — кыиуедзэжъы Ба-тырбий, — ар ятэжъхэм лIэ-шIэгъу пчъагъэхэм пыйхэм аща-ухъумэгъэ, алъыкIэ агъэишъо-кIыгъэ, цыIэкIэишIум фэбанэхэзэ япIэнтIэпсыкIэ ащыгъэ чIы-гум фыраIэ шIульэгъур ары...» Авторым тшъхъэ гугъэ дахэ горэ, тыгу ымыгъэкIодыпэу, кыише-гъэушы. Батырбий игушыIэхэм непи тарехъылIэжы. IэкIыб къэ-ралыгъохэм ткъошхэр къарэкIы-жыкIых, ячIыгу лъапIэ зыкъагъэ-зэжы.

Повестым щыIэныгъэм хэп-хын умылэкIыщт шIульэгъу-ныгъэ къабзэми, хылагъэр зи-гъомылэхэми, ныбджэгъуныгъэ иными чIыпIэ гъэнэфагъэ шау-быты. «ШIоир улымыыхъухэу кыиопкIы, ау укъэбзэным фэшI бгъэшIэщтым узыфэсакыжыны фае» — мы гупшысэхэр пщимы-гъэгъушхэу авторым повестым инэкIубгъохэм ащыпхырещы. ЫбгъукIэ щытэу лъэпкъым «зи-лъэгъужыкIыныкIэ» мы тхыгъэм ишIогъэшхо къэкIонэу сэлъытэ. «Сыхэта сэ?!», «Хэт сыщыща?!», «Сыд фэдэ лъэпкъылъа скIэ-тыр?!» зыфэпIошт гупшысэхэри мыщ кыишэтэджых, уеджэфи авторым пшъхъэ ригъэкIыхэрэп.

Тарихьым ыльэныкIокIэ авторым узэмзызгъын горэхэри кыхегъафэх, зэкIэри дэгъу за-кIэуи тхыгъэп, ау щыкIагъэу иIэхэр дигъэгъыжыныу уахъти, амали, сэнаушыгъи Юсыф иIэ-хэшъ, ахэр кыидилъытэхэзэ тхылъ шъхъаф шIыгъэу, роман шапхэм итэу мы повестыр кыи-дигъэкIыныу тежэ. Журналэу «Зэкъошныгъэм» итираж, ти-гъэзетэу «Адыгэ макъэм» елгы-тыгъэмэ, фэдэ зытфыхкIэ нахъ макI. Арышъ, Къэзэнэ Юсыф иповест зэрэмыпсау дэдэми, щыщ пыгыгъохэр лъэпкъ гъэзе-тым инэкIубгъохэм къарыхъэмэ, гъээтэдджэхэм ягуапэ хъунэу сэгугъэ.

СТИАШЪУ Майор.

Гъобэкъуай.

Зы тхыгъэ ехъылIэгъэ гупшыс

«Адыгэ макъэм» иIофышIэу Къэзэнэ Юсыф зышIэрэр мыгъэ илээсипшI хъугъэ. Лъэпкъ гъэ-зетыр сэ кыистхыкIыныу амал симыIэ хъумэ, Юсыф шIыкIэ кыишъотыти, сызыщыпсэурэ къалэм (Краснодар) илээсыбэ-рэ ар кысфакIоштыгъ. Сызэрэ-фразэм кыхэкIэу шIоу шыIэр кыидэхъоу, псауныгъэ пшIэрэ гъэшIэ кIыхъэрэ иIэу, икIэлэ-мыпэ шIуагъэ кытэу, адыгэ лъэп-къым фигъэлажъэзэ щыIэнэу фэсэлэ.

«Чыр цIынэзэ къауфэ, сабы-ир цыкIуэзэ агъасэ», еIо адыгэ гушыIэжыым.

Джы Къэзэнэ Юсыф ипове-стэу «Огум кьиукIырэ бгъэ-

жъыр» зыфиIоу журналэу «Зэ-къошныгъэм» 2010-рэ илээсым кыидэхъагъэм тIэкIу сыккыте-гушыIэ сшIоигъу. СишIошIы-кIэ, мы тхыгъэм тиныбжы-кIэхэр еджэхэмэ, адыгэ лъэп-къым итарихъ, лIэшIэгъу пчъа-гъэм ащ техыкIыгъэ тхъамы-кIэгъуабэмэ ащыгъозэнхэу, зы-щыщ лъэпкъым шэн-хэбзэ дахэу ылэжыгъэхэм нэлъуасэ афэхъун-хэу, ялъэпкъ зэхашIи зыкыиIэ-тынэу сэгугъэ.

Повестыр IупкIэу, гъэшIэгъо-нэу тхыгъэ. Уналэ зытебдзэн фэе чIыпIэхэр кыхэгъэщыгъэх. Ахэр сатыр кыиэрэиокIэ тхыгъэхэ-ми, усэм фэдэу зэкIоу гъэпсы-гъэх. Къэзэнэ Юсыф жэбзэ да-

хэкIэ кыиотэжыгъэ къэбархэр икIоджэ хъакIэщхэм ащызэхи-хынхэу инасып кыхыгъэ, ишэн-зекIуакIи ащыпсыхъагъ. Къэбархэм ахэт кIэлэ бланэхэмрэ пшъэшъэ шIыкIашIохэмрэ ягъэ-псыкIэрэ язэфыщытыкIэрэ ти-ныбжьыкIэхэм щысэтэхыпIэ ашIыхэмэ, адыгэ лъэпкъыр зыми зэрэхэмыкIокIэщтым, налмэс-налкъутэу егъашIэм зэрэшIэты-щтым сицыхъэ пытэ тель.

Ау, гухэкI нахъ мышIэми, ны-тыхэм къахэкIых тэрэзым тетэу ясабийхэм япIун дэмылажъэхэ-рэр, аналэ атэзымыгъэтыхэрэр, мыхъунэу къахафэрэр ушъыйкIэ ахамыгъэзэу, мэхъанэ азымыты-хэрэр. Ащ фэдэмэ ялъфыгъэхэм

зыкыизалэтырэм, шъхъэкIуабэ къафахъэу, аIорэр ахэмыхъажъэу, къэрар, укIыт зыфэпIоштхэр кыирамыдзэхэу мэхъу.

Лъэшэу дэгъугъэ ны-тыхэм агу раубытагъэмэ мы гупшысэ-хэу повестым хэтхэр: «... уикIа-лэмэ аIорэри, ашIэрэри, агу кыи-хъэрэ шъхъэубэагъэхэри къеб-гъэкIоу, ахэм уашъхъасэу, угу ягъоу, ал бгъэузынкIэ е агу хэб-гъэкIынкIэ утешыныхъэу цы-фы пфэшIыщтхэп! Узышъхъа-сыр лъфыгъэр зэмыпэсыхэ-рэм, уиджэгъогъухэм, уипый-хэм пфапIушт. Нэужым ахэм уилъфыгъэ джэгъогъу урагъэ-шIыжыщт, пыи кыпфашIы-жыщт, кыуагъэбэныжыщт!

...Ащ фэдэ ны-тыхэр, зыдамы-шIэжыми, ялъэпкъ епыижыкIых, къарыунчъэ ашIы, кIодыпIэ лъа-гъо тырашъ. ЩыIэныгъэу тызхэ-тым а гупшысэхэм яшъыпкъапIэ нафэ кыитфешIы».

Тилъэпкъ, тишэн-хабзэхэр къабзэу къэдгъэнэжыкIыхэу тыфа-емэ, кыиткIэхъухъэхэрэр гупы-тэ-лъэптыгъэхэу, адыгэ напэм, на-мысым иухъумахIохэу дгъэсэн-хэ фае. Ащ тетэу зыльфыгъэ зыгъэсэн зыльэкIыгъэр, ибын имызакъоу, илъэпкъ фэлэжъа-гъэшъ, ижышъхъэ гъэшIуагъэ мэхъу хабзэ.

ГЪУКIЭЛI Фатим,

кь. Краснодар.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

Къыдызгъэкъырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкъ ЮфхэмкІэ,
ІэкІыб къэралхэм
ащыпсэурэ тилъэп-
къэгъухэм адырІэ
зэпхыныгъэхэмкІэ
ыкІи къэбар жьу-
гъэм иамалхэмкІэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

Редактор
шхъалэр

ДЭРБЭ
ТИМУР

Редакциер
зыхъыгъэр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:

приемнэр:
52-16-79,
редактор шхъалэм
иапэрэ

гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшгъэдэкІыжъ зы-
хырэ секретары:
52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъаты-
гъэр:

Урысые Федерацием
хэутын ЮфхэмкІэ,
телерадиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлъы-
ІэскІэ амалхэмкІэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чІыпІэ гъэлары-
шІапІ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тыхэрэм мышгъып-
къагъэу къахафэ-
хэрэмкІэ къэзыт-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кІыжъ ахы. Къа-
тэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажэхэр-
рэмрэ яеплъыкІэ
зэтемыфэн ылъэ-
кІышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэп ыкІи къэ-
зытхыгъэхэм
аІэкІэдгъэхъа-
жыыхэрэп.

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4651

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2303

Хэутыным
узшыкІэтхэнэу щыт
уахтэр
Сыхъатыр 18.00
ЗышыкІэтхэгъэхэ
уахтэр
Сыхъатыр 18.00

Псэ зыпытым фегъадэ

*Адыгэкъалэ искусствэхэмкІэ икІэлэцІыкІу
еджапІэ щагъэсэрэ пщынаомэ ащыщ Бэш-
кэкъо Шамилэ. Темыр Кавказым ифестива-
лэу Налищык щыкІуагъэм, Адыгэ Респу-
бликэм изІухыгъэ фестиваль лауреат ащы-
хугъ. Лъэпкъ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэмкІэ
зэнэкъокъумэ, мэфэкІ зэхэхэмэ ар ахэлэжэ.*

А с л ъ а н р э .
Адыгэ лъэпкъ
гупшысэр ис-
кусствэм зэрэ-
щагъэфедэрэр
ящыІэныгъэ
къыщэлъагъо.
Налщык щы-
кІогъэ фестива-
лым Бэшкэкъо
Шамилэ лауре-
ат зыщэхъум,
шІухафтынэу
къыфагъэшъо-
шагъэмэ див-
дир ащыщ. КІалэм Адыгэкъалэ
къызегъээжым, гурыт еджапІэу
зычІэсым дивидир шІухафтын
фишЫгъ.

— Пщынаоу згъасэрэмэ са-
гъэгъушІо, — еІо Адыгэкъалэ
искусствэхэмкІэ икІэлэцІыкІу
еджапІэ икІэлэегъаджэу Хъэко-
мэ Симэ. — Натхъо Шамил,
ЗекІогъу Заур, Шэуджэн Абрек,
Хъодэ Бислған, ЦыкІуныбэ
Мурадин, ГъукІэлІ Мурат —
ахэр есэгъаджэх. Хъатхъохъу За-
урый зэкІэми анахыкІ. Пщы-
нэр шІогъэшІэгъонышъ, псэ пы-
тэуи къызыщегъэхъу.

Адыгэ КІалэмэ пщынэр къы-
заштэкІэ, апэу къыхырагъадзэ-
рэр лъэпкъ мэкъамэхэр арых.
Тхъабысым Умари, Лъэзрыкъо
Кими тыгу къагъэкІыжыхэзэ,
пщынэр агъэбзэрабзэ. Урысыем
иклассикэ хэхъэгъэ композитор-

мэ япроизведениехэри зэрагъа-
шІэх, ащ дакІоу тилъэпкъ мэкъа-
мэхэр цІыфмэ алыагъэлэсых.

ТекІоныгъэм ия 65-рэ илэс
фэгъэхыгъэ мэфэкІ зэхэхъэу
Адыгэ Республикэм щыкІуагъэ-
мэ Бэшкэкъо Шамилэ чанэу ахэ-
лэжыагъ. Патриотическэ пІуны-
гъэм пыщагъэ хъуным фэшІ
икІэлэегъаджэу Хъэкомэ Симэ
ишІогъэшхо къекІыгъэу Шами-
лэ къытиІуагъ.

— Адыгэкъалэ ия 2-рэ гурыт
еджапІэ ия 10-рэ класс мыгъэ
сыкІошт, ДШИ-м сІлэпэлэсэны-
гъэ щыхэхэгъэхъошт, — еІо Бэш-
кэкъо Шамилэ. — Сэнэхъатэу
къыхэхыщтыми сегупшысэ...

Пщынау, къэшъуакІу, орэдыІу,
ныбджэгъушІу. Бэшкэкъо Шами-
лэ ригъэжыгъэ Юфыр зэрэлъи-
гъэкІуатэрэм икІэлэегъаджэхэри,
иІахыыл-благъэхэри егъэгъушІох.

Сурэтым итыр: **Адыгэкъалэ
искусствэхэмкІэ икІэлэцІыкІу
еджапІэ икІэлэеджакІоу Бэш-
кэкъо Шамил.**

ГАНДБОЛ

Сурэтым итхэр: Джармэкъо Юсыф, Мария Гарбуз, Алек-
сандр Ревва.

хыльэкІыгъэр Къыблэ Кореим
тыдешІэныр ары.

— **Бысымхэм акомандэу зэ-
рэщытым пая?**

— Финалныкъом тыщызэІу-
кІагъ. ТекІоныгъэр къыдзыхы-
рэм дышгъэ медальхэм афэбэнэ-
нэу фитыныгъэ иІэ хъуштыгъэ.
Ащ фэдэ ешІэгъум ухэлажэ
зыхъукІэ, умыгумэкІынэу хъурэп.
Къэлапчэм Іэгуаор дэтыдзэным
фэшІ хэкІыпІэ дэгъухэр къэдгъо-
тыштыгъэх.

— **Дышгъэ медальхэр къэ-
шхъухыи шгулъэкІыштыгъэу
олыта?**

— «Адыфым» щешІэрэ ганд-
болисткэхэми а упчІэр къыса-
тыгъ. Финалым Норвегием ты-
щыІукІагъ. ЕшІэгъур дэу тыуб-
лагъэп, пчъагъэр 4:4-у щытыгъ.
Норвегием икомандэ тэщ нахъ
лъэш. Машинэм фэдэу пшъашъэ-
хэр ешІэх. ІэгоуибгъукІэ тапэ
итхэу зэІукІэгъур тыухыгъэ.

— **Мария, «Адыфым» ит-
ренер шхъалэу Александр
Ревва къысІуагъэм сигъэгъу-
шІуагъ. Урысыем ихэшыпы-
кІыгъэ бзылфыгъэ командэ
шхъалэ урагъэблэгъагъ.**

— Евгений Трефиловыр УФ-м
ихэшыпыкІыгъэ командэ итренер

шхъалэу щыт. Іоныгъом и 14 —
21-м егъэджен-зэІукІэгъухэр
тиІэштых. Е. Трефиловым къа-
хихышт пшъашъэмэ сахафэмэ,
дунаим и Кубок икыдэхын фэ-
гъэхыгъэ ешІэгъухэу Данием
щыкІоштмэ сахэлэжыэшт.

— **Спорт унагъом узэрэ-
щанІугъэр сэшІэ. Уятэу Вале-
рий мыекъопэ баскетбол ко-
мандэу «Динамэм» икапита-
нэу щытыгъ. Ащ ишІуагъэ
кыока?**

— Сятэ къысэушъыи, спор-
тыр дэгъоу кыгурэІо. «Ады-
фым» иешІэгъумэ яплъы...

— **Уигухэлэ благъэхэр кы-
талола.**

— Гандбол сешІэшт, седжэшт.

— **«Адыфым» ухэмыкІы-
жы зэрэтшІонгъори кыотІо.**

— Командэхэр къызпэсчы-
хэхэу уахтэр згъэкІонэу сыфаеп.
«Адыфыр» сыгу рехъы, пшгъэ-
рыль инхэр зыфигъэуцунхэу сыфай.

— **«Адыфым» ухэтэу
Урысыем, дунаим ячемпион-
кэ ухъунэу пфэсІо.**

— Тхъауегъэлэсэу. Сэри джары
сызыхъысхъысэр. Тикомандэ
хэтхэу, спортыр зыкІасэхэу къыс-
фэгъушІуагъэмэ сафэраз, шІоу
щыІэр къадэхъунэу сафэлъало.

«АДЫИФЫМ» игушІуагъо дэтэгощы

*Дунаим гандболисткІэ изэнэкъокъухэу Къыблэ Кореим
щыкІуагъэмэ илэс 21-м зыныбжъ къемыхъугъэ бзылфыгъэ-
хэр ахэлэжыагъэх. Урысые Федерацием ихэшыпыкІыгъэ ко-
мандэу ятІонэрэ чІыпІэр зэІукІэгъумэ къащыдзыхыгъэм
мыекъопэ пшъашъэу Мария Гарбуз щешІагъ.*

*Адыгэ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и
Комитет итхъаматэ игуадзэу Джармэкъо Юсыф мыекъо-
пэ гандбол командэу «Адыифым» фэгъушІуагъ. Мария Гар-
буз Урысыем иныбжыкІэ хэшыпыкІыгъэ командэ хэтэу
тыжыын медалыр къызэрэдиыхыгъэм осэ ин фишЫгъ.*

1997-рэ илэсым Урысыем
игандбол ныбжыкІэ бзылфы-
гъэ командэ дунаим изэнэкъо-
къухэм ятІонэрэ чІыпІэр къазэ-
рэщыдиыхыгъагъэр Джармэкъо
Юсыф ыгу къыгъэкІыжыгъэ.
Ащ гупшысэу хэлъым тигъзет-
еджэхэр тигуапэу щыдгъэгъозэ-
ных.

Урысыем ихэшыпыкІыгъэ ко-
мандэу дунэе зэнэкъокъумэ ахэ-
лажэхэрэмрэ тигъэгъэу икІыгъэ
купымрэ пэщэныгъэ адызезы-
хэгъагъэр Джармэкъо Юсыф.
Адыгэ Республикэм щыщхэр
аныхъу зыгъэгъушІогъагъэхэр
Урысыем ихэшыпыкІыгъэ ко-
мандэ мыекъопэ «Адыифым»
щагъэсэгъэ пшъашъэхэу Анна
Кареевар, Эльвира Ищенко,
Лариса Сысоевар зэрэщешІэ-
гъагъэхэр ары.

А лъэхъаным «Адыифым»
итренер шхъалэу щытыгъэр
Урысыемрэ Адыгеимрэ язаслу-
женнэ тренерэу Джэнчэтэ Сул-
Іан. Мыекъопэ гандбол коман-
дэр ылъэ пыгъэу теуцонэу ригъэ-
жыагъагъ. Типшъашъэхэм ты-
жыын медальхэр абгъэ къыхэ-
лыдыкІхэу Адыгеим къызагъэ-
зжыым, аэропортым тащыпэ-
гъокІи гущыІэ фабэхэр зэрэ-
тІогъагъэхэр, адыгэ джэгъу зэрэ-
щашІыгъагъэр тшымыгъушъэ-
жыыр мэфэ гъэшІэгъонмэ ахэ-
тэлытэ.

НэшэнэшІухэр лъэкІуатэх

Тигандболисткэмэ щытхъоу
къытфахыгъэр макІэп. Анна
Кареевар дунаим спортсменкэ

аныхъ цІэрыІомэ ащыщ хъугъэ.
Дунаим идышгъэ медальхэр
Инна Суслинамрэ Анна Игнат-
ченкэмрэ къафагъэшъошагъэх.
Яна Усковар Европэм, дунаим
ячемпионкэ хъугъэ, Олимпиадэ
джэгунхэм тыжыын медалыр
къащыхыгъэ. КъэлэпчэІутэу
Наталья Тормозовам дунэе зэІу-
кІэгъумэ къащыхыгъэ медаль-
хэми тагъэгъушІуагъ. НэмыкІ
пшъашъэхэми хагъэунэфыкІырэ
чІыпІэхэр зэнэкъокъумэ къаща-
хыгъэх. Мыекъопэ «Адыифым»
тІогъогогъо Урысыем изэнэкъо-
къухэм джэрэ медальхэр къащи-
хыгъэх. НэшэнэшІухэу тиганд-
бол командэ иІэхэм тарэгъушхо.

Мария Гарбуз имедаль

Урысыем ихэшыпыкІыгъэ
ныбжыкІэ командэ Къыблэ Ко-
реим щыкІогъэ дунэе зэнэкъокъу-
хэм ухъазырыныгъэ дэгъу къа-
щигъэлъэгъуагъ. Мексикэм, Ис-
панием, Бразилием, Анголэ,
Швецием, нэмыкІхэми атекІуагъ.
— Апэрэ ешІэгъоу Черногори-
ем дытиІагъэр тшІуахыгъэ, —
къеІуатэ Мария Гарбуз. — Ар
лъэшэу тыгу къеуагъ, къыкІэ-
лъыкІогъэ ешІэгъумэ нахышІоу
зафэдгъэхъазырыгъ.

— **ХэшыпыкІыгъэ командэу
шгузыхъагъэмэ шгуате-
кІоныр къин къышгъушъы-
хъугъа?**

— Медаль къыдамыхыштми,
ешІэгъур ахы ашІонгъоу къыд-
ешІэщтыгъэх. Испанием, Вен-
грием, нэмыкІхэми уатекІоныр
Іоф псынкІэп. Анахъэу къытэ-

НэкІубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбий.